

"Tėvynė" Savaitinis Laikraštis
LEIDŽIA KAS PENKTADIENĮ
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
Dr. M. J. Vinikas, Sekr. ir Adm.
PRENUMERATA METAMS:
Jungtinėse Valstijose \$1.50
Kitose Valstybėse \$2.00
"T E V Y N Ė"
307 West 30-th Street, New York, N. Y.

T E V Y N Ė

SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas LACKAWANNA 4-5529

MINNESOTA
HISTORICAL
SOCIETY

The Lithuanian Weekly "Tėvynė"
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance of America
Dr. M. J. Vinikas, Sec'y & Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
"T E V Y N Ė"
307 West 30-th Street, New York, N. Y.

N. 32

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in
Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized June 27, 1918

New York, N. Y., Rugpjūčio (August) 11, 1939

Entered as Second-Class Matter November 28, 1910, at the
Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879

Vol. XXX

Pasaulio Įvykių Savaitinė Apžvalga

KĄ PADARĖ UŽSIBAIGUSI S. A. V. KONGRESO SESIJA

Suvienytyjų Amerikos Valstijų 76-to Kongreso pirmoji sesija pasibaigė šeštadienį rugpjūčio 5 dieną, 6:35 val. vakare.

Tai buvo triukšminga sesija, kurioje reakcija parodė, kaip ji būtų baisi darbo žmonėms, jeigu ji pilnai įsigalėtų. Šioj sesijoj seni ir naujai išrinkti reakcionieriai republikonai susirado sau draugų tarp reakcionierių demokratų, daugiausia iš pietinių valstijų, ir kartu sudarė koaliciją kovai prieš Rooseveltą ir jo Naująją Dalybą. Reakcionieriai beveik visi sužiniai atstovauja pinigų maišus, jų pavydą ir godumą, turi savo kreivą propagandinę kalbą, paremtą melagingomis išvadomis, ir atkaklų įsitikinimą, kad pinigų maišai visuomet turi būti pirmojo vietoj, viską valdyti ir tvarkyti savo naudai, nežiurint, kad milijonai žmonių nuo to kentėtų. Šioj sesijoj ta reakcionierių koalicija parodė didžiausią užsipyrimą niekininti ir žeminti prezidentą Rooseveltą, peikti jo sumanymus žmonių naudai ir jam visokeriopai trukdyti. Reakcionierių koalicija turėjo didžiulį ir senatė ir atstovų bute. Gal republikonai būtų viską naikinę, ką Rooseveltas su savo šalininkais iki šiol yra padaręs, bet reakcionieriai demokratai dar nedrįso taip toli eiti. Svarbiuose momentuose demokratų dar galėjo siekti tiek prielankų jų formalis priklausimas demokratų partijai ir ta pinigiska nauda, kokią jie iš to turi sau ir savo distriktais. Pažangiems demokratams kova betgi visuomet buvo sunki.

Senatoriaus Pepperio kalba

Prieš senatui uždarančią sesiją senatorius Claude D. Pepperis iš Floridos neįskentė nepasakę teisybės žodžio senatui ir visai šaliai. Del jo kalbos tuojaus užsigavo keletas atžagareivių senatorių ir norėjo neleisti jam kalbėti, bet senatoriai didžiuliu balsų leido jam kalbėti. Senatorius Pepperis kaltino reakcionierius, kad jie susitarė atimti bedarbiams ir seneliams tą menką pašalpą, kurią jie gautų, kad jie kelia nesutikimus tarp darbininkų tik tam, kad darbininkus suskaldžius, kad palaikius juos bejėgiais, taip kad juos galėtų ir toliau lengvai laikyti ekonominės vergijos replės.

"Aš negaliu leisti šiai Kongreso sesijai užsibaigti", sakė senatorius Pepperis, "nepakęjęs savo balso prieš begėdišką sąjungą tų, kurie buvo pasiryžę skandinti Amerikos valdžią ir Amerikos žmones ir statyti pavojų pasaulio taiką todėl, kad jie nekencia Rooseveltą ir visko, ką Rooseveltas daro.

"Aš kaltinu tą sąjungą, kad ji statė asmenišką neapykantą ir partiviškumą aukščiausios gerovės ir apsaugos Amerikos žmonių.

"Aš kaltinu tą pikną sąjungą, kad ji tyčia bandė atimti pagalbą ir menką pašalpą nuo

bedarbių ir senų žmonių.

"Aš kaltinu juos, kad jie pardavė savo galią tarnybai Suvienytyjų Valstijų Komerčio Butui (Chamber of Commerce), pramonininkų asociacijai, specialių privilegijų išnaudotojams, kurie savo širdyse nekencia to žmogaus, kurs bandė palengvinti darbo našumą ant darbo žmonių pečių".

Senatorius Burke iš Nebraska ir senatorius George iš Georgijos perkirto senatoriaus Pepperio kalbą paklausimais, o senatorius Bailey iš North Carolinos vėliau įterpė įsakolijimo žodžius adresuotus asmeniškai senatoriui Pepperiui. Po to senatorius "Downey" iš Californijos, kitas tikrai pažangus senatorius, bandė sušvelninti susikirtimą, pastebėdamas, kad dėl nuomoninių skirtumų nereikia peštis ir kad laikas parodyti kieno teisybę.

Senatoriaus Pepperio kalbą praskambėjo po visą Ameriką, kaip persergėjimas žmonėms.

Kongreso darbai

Prieš išsiskirstant šis kongresas palaidojo du svarbius Rooseveltų sumanymus: paskolų paskyrimą projektams, kurie patys apsimokėtų ir paskyrimą pinigų skolinčių naujų statybai. Paskoloms prezidentas Rooseveltas prašė paskirti suvirš tris bilionus dolerių. Senatas ėmė kapoti tą sumą, kol nukapojo perpus, paskirdamas paskoloms \$1.615,000,000. Bet ir tą projektą "užmušė" atstovų butas. Namų statybai atstovų lutas buvo pripažinęs \$800,000,000, bet atstovų buto sumanymas tapo nukniauktas senatė. Del nepaskyrimo šių pinigų paskoloms daugybė naujų namų projektų turės būti padėta į šalį ir šimtai tukstančių žmonių neturės progos gauti darbo. Apie tą Kongreso "darbą" New Yorko Darbo Federacijos prezidentas George Meany pasakė: "Kongreso reakcionieriai matomai vadavosi šalto kraujo pasiryžimą užmušti kiekvieną sumanymą, kurs eitų naudai paprastiesiems darbo žmonėms šioj šaly. Darbininkai kentės dėl to kad namų statybos būtų mažiau, kurią jie gautų, kad jie kelia nesutikimus tarp darbininkų tik tam, kad darbininkus suskaldžius, kad palaikius juos bejėgiais, taip kad juos galėtų ir toliau lengvai laikyti ekonominės vergijos replės.

Reakcionieriai Kongrese visą laiką kalbėjo apie "ekonominę", apie mažinimą valdžios išlaidų. Bet jie taupė ir mažino išlaidas tik ten, kur jos oavė pagalbos darbo žmonėms. Jie nesigailėjo išlaidų, kur jos pinigų maišams buvo naudingos. Rezultate jie pasiryžė išlaidoms iš viso žymiai didesnę sumą negu ta, kurią nurodė prez. Rooseveltas kaip reikalingą. Valstybės budžetas pasidarė suvirš trylikos bilionų dolerių, dviem bilionais didesnis negu 1938 metais.

Roosevelto administracijai šis kongresas su įtužusiais reakcionieriais padarė nemažai smugių ir nemalonumų. Vienok administracijai per didelę kovą pasisekė pravesti ke-

letą svarbiausių sumanymų, nors šiek tiek pagadintų kongreso reakcionierių "pataisymais".

WPA 1938 metų nedateklui padengti kongresas nedavė pilnos sumos, kurios reikalavo Rooseveltas, nukniaukdamas \$50,000,000. Tačiau WPA darbams 1939 ir 1940 metams kongresas paskyrė pilną Roosevelto reikalaujamą \$1,755,000,000. Paskyrė ne be piktumo, kurį pasirūpino įkišti į įstatymą. Del to kongre so piktumo WPA darbininkai dabar bus atleidžiami iš darbo išdirbę 18 mėnesių. Tas suardys visą jų gyvenimą ir duos jiems progos prisiminti kas taip padarė. Daugiausia kongresmanų pasidarbavimu atstovų bute visi nepiliečiai ateiviai nebegalės gauti nei WPA darbų nei pašalpų.

Kitą didelę sumą pinigų kongresas paskyrė apsiginklavinimui arba "apsigynimo" programai. Tik čia kongresas patenkino visus Roosevelto reikalavimus, paskirdamas karo reikalams iš viso \$2,000,000,000.

Kongresas paliko prezidentui galią nuvertinti dolerį ir dolerio apsaugai turėti dviejų bilionų dolerių stabilizacijos fondą. Per mažą truputį tą bilionų kongresas būtų užmušęs, nes reakcionieriai tikrai norėjo, kad Amerikos pinigų valdymas pereitų iš valdžios rankų į Wall gatvės spekuliantų rankas.

Nors ne visai patenkindamas prezidento Roosevelto nurodymus, kongresas priėmė įstatymą, kurs leidžia prezidentui pertvarkyti valdžios biurus, kad jie galėtų sklandžiau ir ekonomiškiau dirbti.

Patenkiniu kapitalistų kongresas panaikino korporacijų perviršio taksus.

Savo sumanymu kongresas priėmė Hatocho bilių, kurs draudžia valdžios darbininkams dalyvauti politikoje. Tas bilius taip netikusiai parašytas, kad juo pasiremiant valdžios darbininkams galėtų būti ne tik suvaržytos bet ir atimtos piliečių teisės. Dabar tik aukščiausios politikieriai galės kalbėti apie politiką.

Kaip piktumo išraišką prezidentui Rooseveltui atstovų butas paskyrė komisiją tyrinėti Nacionalės Darbo Santykių Tarybos darbus ir žiūrėti ar Taryba kartais nesiskriaudžia kapitalistų. Komisijon tiliu paskirti trys reakcionieriai ir du pažangieji kongresmanai. Senatas paliko veikti tolesniam laikui La Folleto civilijų laisvių komisiją, o atstovų butas pavedė Dieso komisijai toliau tyrinėti komunistų ir fašistų veiklą Amerikoje. Visos komisijos gauna po \$50,000.

Prieš pat išsiskirstysiant kongresas priėmė keletą Socialės Apsaugos įstatymo pataisymų. Iki šiol buvo imama po 1 centą nuo algos dolerio nuo darbininkų ir darbdavių, o nuo ateinančių metų būtų pradėta imti po pusantro cento dar trims metams. Bedarbės taksų neturės mokėti tie, kurie uždirba po daugiau kaip \$3000 į metus. Pensijos bus pradėta mokėti nuo sausio 1 dienos 1940 m. vietoj sausio 1 dienos 1942 metų.

Senatės pensijoms valdžia pridės iki \$20 į mėnesį prie valstijų pensijų vietoj \$15. Tais mažais pagerinimais kongresas matyt tikėjosi numaldyti Towsendo senių organizaciją, kuri reikalauja senatės pensijų po \$200 į mėnesį.

Nežiurint į reakcionierių neapykantą Rooseveltui, šis kongresas nutarė įsteigti Hyde Farke Roosevelto archyvų knygyną. Namai knygynui bus pastatyti iš privačių šaltinių, bet knygynas su archyvu bus užlaikomas valdžios kaštais.

Biliai prieš ateivius padėti į šalį

Ponas Read Lewis, F. L. I. F. direktorius, su džiaugsmu mums pranešė, kad visi biliai prieš ateivius, kurie buvo atstovų buto priimti ir paduoti senatui priimti, tapo senatės padėti į šalį. Taigi ateiviai nebus steigiamą koncentracijos stovyklų ir nebus jie registruojami.

Šis kongresas betgi priėmė bilių, kurs yra naudingas ateiviams. Tai yra pataisymas prie 1921—1924 metų Registracijos Akto. Iki šiol tik tie ateiviai, kurie atvažiavo Amerikon prieš 1921 metus, galėjo tapti piliečiais suteikę palidujimą, kada jie atvažiavo arba kaip ilgai gyveno Amerikoje, nors ir būtų užmiršę kokių laivų jie atvažiavo. Dabar Kongreso aktu tą pačią teisę turės ir tie ateiviai, kurie atvažiavo Amerikon prieš 1924 metus. Kiek tokių ateivių Amerikoje yra, niekas tikrai nežino, bet tur but jų yra ne mažai. Jiems dabar tapo atidarytos durys į pilietybę.

Sulyg šio įstatymo ateivis vyrras ar moteris turi įrodyti: (1) kad jis atvyko Amerikon prieš liepos 1 d. 1924 m.; (2) kad nuo to laiko jis visą laiką gyveno Amerikoje; (3) kad jis yra gero moralio būdo asmuo, ir (4) kad jis nėra deportuotinas. Be to jis turi būti baltas žmogus, kuriam galima tapti piliečiu, nes naujai atvykę Amerikon negrai, taipgi kiniečiai, japonai ir koriejiečiai Amerikos pilietybės gauti negali. Siam tikslui reikia išpildyti imigracijos ir naturalizacijos blanką, Form 659, kuria galima gauti parašius į Immigration and Naturalization Service, Washington, D. C. Kada ateivio prašymas tampa priimtas, jis gaus "registracijos sertifikatą", o su juo gali išsiimti pirmas pilietybės popieras. Už ateivio registravimą yra nustatyta \$10 mokestis.

Prezidentas nenusiminęs

Išsiskirstius kongresui, prezidentas Rooseveltas išreiškė pasitikėjimą, kad sekamojo sesijoj, kuri prasidės sausio 3 dieną 1940 metų, kongresas pasitaisys, kad priims nepriimtus žmonių gerovės įstatymus, ir pataisys šios sesijos klaidas. Prezidentas buvo pasirengęs ilgesniam laikui tie, kurie uždirba po daugiau kaip \$3000 į metus. Pensijos bus pradėta mokėti nuo sausio 1 dienos 1940 m. vietoj sausio 1 dienos 1942 metų.

šio kongreso užsispyrimus prieš Naująją Dalybą.

Kongreso pasikeitimo laukiama iš to, kad kongresmanai ir senatoriai gausią velnių nuo savo žmonių sugryžę namo po šios nesmagios sesijos. Yra manoma, kad žmonės dižiūmoj nepritaria atžagareiviškiems kongresmanų pasiryžimams. Vienok reakcionieriai sako ir tiki, kad visa Amerika esanti pasukus į dešinę.

La Guardia

New Yorko majoras Fiorello La Guardia jau yra atkreipęs į save visos Amerikos dėmesį. Jis yra nominaliai republikonas, bet karštas Naujosios Dalybos šalininkas. Prie kiekvienos progos jis prabyla visos Amerikos reikaluose ir smerkia reakcijos šalininkus. Jis gerai valdo New Yorko miestą, bet taipgi randa laiko būti ir kalbėti visose Amerikos dalyse. Išrodo, kad jis pats rupinasi, kad Amerika repaleistų jo iš akių. Jo draugai kalba, kad jis galės būti kandidatu į Amerikos prezidentus, tik dar nežinia nuo kurios partijos — ar nuo republikonų ar nuo demokratų. Jis tikrų ir vienos ir kitos partijos pažangiam elementui.

Europa

Manevrai

Visos žodžiais kariaujančios šalys Europoje šiuo laiku pradėjo ar pradeda armijų manevrus. Tų manevrų tikslas yra įrodyti, kad kiekviena šalis gali lengvai sumušti kitą šalį arba užpuolama apsiginti. Italijos manevrai jau įsiekmingai atmušę užpuolančius per Alpus "francuzus". Žinios iš Italijos manevrų Vokietijoj ir Italijoj buvo skelbiamos kaip tikros karo žinios, kad uždegus kariniu upu žmones. Italijos manevruose dalyvavo daugiau kaip pusė milijono kariuomenės. Vokietijoj į manevrus sutraukė pusantro milijono rezervistų prie milijono reguliars armijos, kaip į tikrą karą. Anglijos ir Francijos laivynai susijungė į daiktą manevrams daryti. Į Šiaurės Jūrą suplaukė daugiau kaip 500 karo laivų. Kusija rengiasi prie manevrų ties Leningradu.

Iš propagandos žinių apie armijų didumą spėjama yra, kad Europoj dabar yra po ginklu daugiau kaip aštuoni milijonai karių, neskaityt Rusijos. Kariuomenių didumas esąs sekamas įvairiose šalyse:

Vokietijoj	2,500,000
Italijoj	560,000
Anglijoj	750,000
Francijoj	1,000,000
Lenkijoj	1,000,000
Rumunijoj	550,000
Turkijoj	380,000
Graikijoj	360,000
Bulgarijoj	290,000
Vengrijoj	300,000
Jugoslavijoj	340,000
Ispanijoj	500,000

Be to turi dar po vieną kitą pulką ar diviziją kariuomenės ir mažesnės šalys: Belgija, Holandija, Danija, Šveicarija, Norvegija, Švedija, Lietuva, Latvija, Estija ir Suomija. Su šiu mažesnių šalių

"armijomis" ginkluotos Europos pajėgos gali siekti devynių milijonų žmonių. Rusija gal turi prie porą milijonų po ginklu. Su tuo būtų vienuolika milijonų kariuomenės, kuri nieko kito neveikia, tik rengiasi prie karo ir laukia karo. Kada gal didesnė pusė tų kariuomenių dabar manevruos, tai yra, veda įsivaizduotą karą ir muša įsivaizduotą priešą, labai nedaug ko trukdyt, kad priešai pasidarytų nebeįsivaizduojami. Vokietijoj žmonės ištikrųjų bijo, kad vokiečių manevrai labai greit gali pavirsti tikru karu. Jie nurodo, kad ne be reikalo visi tuo pačiu laiku manevruos savo daro. Jie taipgi nurodo, kad vokiečių kariuomenė yra išrengta ir net civiliai gyvenytojai parengti kaip tikram karamui, o ne manevrams.

Laukia karo valandos

Anglijoj Chamberlainas įtikino parlamentą, kad jis išsiskirstytų atostogoms iki spalio 2 dienos. Darbo partijos nariai protestavo, kad bloga dabar yra paleisti parlamentą, kada tarptautiniai santykiai yra taip įtempti. Iš tų vakacijų niekas nelaukia gero. Britai prisiminė kaip jie ėmė vakacijas vasarą 1914 metais ir kaip jos netikėtai buvo pertrauktos. "Ar nebus taip ir šiais metais?" kiekvienas jų galvojo. Užsienio reikalų ministeris Halifax pareiškė, kad sekančios kelios savaitės "gali pasirodyti kritiškiausios". Taip miglotais žodžiais kalba diplomatai, kurie nušiemis likimą milijonų žmonių, jų mirtį ar jų gyvenimą. Vokietijoj tuo tarpu ir vėl ta "sudna diena" — "Der Tag" — buvo minima, kaip žinia iš slaptų šaltinių. Ta diena busianti rugpjūčio 15. Toliau jau yra vokiška kalba — propagandos pabuklas.

Bedarbė sumažėjo Anglijoj

Liepos 10 dieną Anglijoj buvo 1,256,424 bedarbių. Palyginant su pereinamais metais bedarbių sumažėjo 500,000. Sumažėjimas bedarbių buvo dalinai geležies pramonėje, dalinai transporte, bet padidintas ginklų ir karo reikmenų gaminimas labiausia prisidėjo prie bedarbių sumažinimo. Tai reiškia, kad Anglijos valdžios ekonominė politika pradėjo prie bedarbių sumažinimo. Tai reiškia, kad Anglijos valdžios ekonominė politika pradėjo prie bedarbių sumažinimo. Tai reiškia, kad Anglijos valdžios ekonominė politika pradėjo prie bedarbių sumažinimo.

Fašistai apribojo Katalikų Akciją

Italijos fašistai laimėjo kovą prieš Katalikų Akcijos organizaciją. Katalikų Akcijos vadai visuomet buvo priešingi fašistams. Fašistų pusėje dideliu Katalikų Akcijos priešu buvo Roberto Farinacci, kurs skelbė, kad joks fašistas negali kartu būti ir Katalikų Akcijos nariu. Dabar fašistai privertė Katalikų Akciją išsižadėti politikos ir panaikinti savo generalinio direktoriaus ofisą. Generaliniu direktorium buvo Vignola, kurs smarkiausiai kovojo prieš Farinacci. Dabar jis jau nieko nebereikš.

Dancigas gina savo margarainį ir silkes

Dancigas, kaip galima karo priežastis, vis dar buvo ant visų Europos žmonių lūpų. Dancigiečiai turėjo nesuipratimų su lenkais dėl muitų ėmimo. Sulyg sutarties lenkai turi teisę kontroliuoti Dancigo muitus. Dancigiečiai užprotestavo, kad lenkai perdaug savo muitininkų pristatė. Bet labiausia dancigiečiams nepatiko, kad Lenkija sustabdė margaraino gabenimą Lenkijon ir suvaržė silkių gabenimą. Kadangi margaraino ir silkių buvo labai daug gabenama per Dancigą, tat iš tos prekybos suvaržymo Dancigas numatė sau didelių nuostolių. Karas jau čia galėjo kilti dėl margaraino ir silkių. Tačiau Dancigo senatas pasiukė Lenkijai vesti tame reikale taišios tarybas. Lenkija tam nebuvo priešinga.

Krakove tuo tarpu įvyko didelis apvaikščiojimas minint 25 metus Pilsudskio legionų sukaktuves. Apvaikščiojime kalbėjo Lenkijos diktatorius Rydz Smigly. Savo kalboj jis pasakė, kad Lenkija tik savo nori, kad ji prieš įeigą statys savo įeigą ir kad ji turi dabar draugų, kurie ją užtaria. Apie tą apvaikščiojimą Amerikai per radio iš Krakovo pasakėjo ponas Hindus, Amerikos korespondentas, ir leido išgirsti, kaip minios šaukė Rydzui Smiglyui "Niech żyje".

Kiti frontai

Balkanuose pasireiškė pavojingų "įtempimų". Vengrija, kuri laikosi su Berlinu, susiginčiojo del sienų su Rumunija, kuri laikosi su Anglija ir Francija. Toliau į pietus Turhija, Anglijos ir Francijos talkininkė, sutraukė 100,000 kariuomenės prie Dardanelų, prisirengdama apginti Graikiją, jeigu Mussolini užpultų Graikiją iš Albanijos. Prieš Turkijos kariuomenės koncentraciją užprotestavo Bulgarija, kuri pritaria Vokietijai.

Italijos kariuomenės manevrai tuo tarpu netikėtai pasibaigė pirma laiko, pirma negu armija parodė, kaip ji galėtų sumušti priešus užpuolimo taktika. Tas leido francuzams manyti, kad italai pamatė kad jų strategija yra netikus.

Iš Rusijos sugryžo Anglijon William Strang, kurs vadovavo tarybos nuo Rusija apie bendro fronto sudarymą prieš Hitlerį, ir poto tos tarybos užmirė. Anglija vienok pasiuntė Rusijon savo generolus tartis su Rusijos generolais, kaip jie galėtų bendrai karą vesti prieš Vokietiją.

Anglų padėtis Kinijoj

Šiaurinėj Kinijoj japonai pradėjo daryti demonstracijas prieš britus, reikalaudami, kad britai visai pasitrauktų iš Azijos kontinento. Tos demonstracijos buvo rengiamos vardu Komi-Kyodo-to, buk tai kinų partijos. Chamberlainas parlamente pasakė, kad jam "verda kraujas", kada jis girdi, kaip bjauriai elgiasi japonai su angliais Kinijoj. Jis net paketino pasiųsti karo laivyną Kinijon, bet padaryti to negalėjo, matydamas, kad pavojus Europoje gali būti dar didesnis negu Azijoj.

T E V Y N Ė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS

Eina kas savaitę penktadieniais

KLEOFAS JURGELIONIS
Redaktorius

307 W. 30-th St., New York, N. Y.

Vist skiriamai "Tėvynė" raštai turi būti adresuojami redakcijai. Priimtuosius raštus redakcija pasilieka teisę trumpinti ar taisyti sulg savo nuofiuos. Neprimtieji raštai yra tuojau naikinami, jeigu autorius nėra prisilutes sau uždresuoto voko raštams sugrąžinti.

Slapyvardžiai nepageldaujami.

SLA. PILDOMOSIOS TARY-
BOS IR PASTOVIŲJŲ
KOMISIJŲ ADRESAI

Pildomoji Taryba:

ADV. F. J. BAGOCIUS, Prez.,
253 W. Broadway,
So. Boston, Mass.J. K. MAZUKNA, Vice Prez.,
1325 W. North Ave.,
N. S. Pittsburgh, Pa.DR. M. J. VINKAS, Sekr.,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.ADV. K. P. GUGIS, Izdin.,
3323 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.DR. J. S. STANESLOW, Dr. Kvot.,
95 N. Main St.,
Waterbury, Conn.S. MOCKUS, Izdo Glob.,
726 E. 7-th St.,
So. Boston, Mass.E. MIKUZITE, Izdo Glob.,
2121 N. Western Ave.,
Chicago, Ill.

Istatų Komisija:

DR. A. MONTVIDAS,
2400 Madison St.,
Chicago, Ill.ADV. J. J. GRISH,
4631 So. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.P. DARGIS,
43 Strauss St.,
Pittsburgh, Pa.

Finansų Komisija:

J. P. VARKALA,
3241 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.K. PIKIELIS,
629 — 54-th St.,
Pittsburgh, Pa.A. S. TRECIOKAS,
314 Walnut St.,
Newark, N. J.

Kontrolės Komisija:

J. V. GRINIUS,
3120 Richmond St.,
Philadelphia, Pa.KUN. M. VALADKA,
1743 N. Summer Ave.,
Scranton, Pa.J. TAREILA,
826 Bank St.,
Waterbury, Conn.SLA. Stovio, Skundų ir
Apeliacijų Komisija:S. BAKANAS,
2404 Charles St.,
N. S. Pittsburgh, Pa.P. B. RALCIKONIS,
67 Court St.,
Binghamton, N. Y.ADV. K. JURGELA,
359 Union Ave.,
Brooklyn, N. Y.

Apšvietos Komisija:

DR. P. GRIGAITIS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.M. VAIDYLA,
814 W. 33rd St.,
Chicago, Ill.J. MILIAUSKAS,
918 Woodward Ave.,
McKees Rocks, Pa.

Labdarbės Komisija:

DR. M. J. VINKAS,
307 W. 30-th St.,
New York, N. Y.V. J. KOLČIENE,
2222 Forbes St.,
Pittsburgh, Pa.M. PAUKSTIENE,
2030 Fell Street,
San Francisco, Cal.

Sveikatos Komisija:

DR. P. ZALATORIUS,
6800 So. Artesian Ave.,
Chicago, Ill.DR. S. A. SLAKIS,
6733 Crandon Ave.,
Chicago, Ill.DR. I. B. BRONUSAS,
3037 O'Donnell St.,
Baltimore, Md.

Jaunuolių Komisija:

K. MICHELSONAS,
741 McDougall St.,
Brooklyn, N. Y.O. ZORSKAITA,
1709 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.V. BUKANAITIS,
104-40 — 117-th St.,
Richmond Hill, L. I. N. Y.

Prieglaudos Komisija:

W. J. MORRIS,
539 Arianna Ave.,
Grand Rapids, Mich.K. POČIUS,
725 W. 120-th St.,
Chicago, Ill.J. BRAZAUSKAS,
17906 Mapleliffe Rd.,
Cleveland, Ohio.

Apie Tingėjimą

TINGEJIMAS arba tinginys yra mirtina nuodėmė. Taip jau gana senai pasakė katalikų bažnyčia. Kokį tingėjimą katalikų bažnyčios galvos turėjo omenėje tuo laiku, kada tingėjimą paskelbė baisia nuodėme, mes tikrai nežinome. Gal tai buvo "tingėjimas po nuodėmės Dievui tarnauti", gal tai buvo tingėjimas atlikti darbus bažnyčiai, o gal sykiu su tuo ir žmogaus asmeniškas apsilėidimas, nerupėstis, netvarka ir ištišimas. Šiandien betgi tingėjimo nuodėmė neturi ryšio su bažnyčios pareigomis. Mes suprantame tingėjimo nuodėmę, kaip žmogaus nusidėjimą prieš patį save ir prieš visuomenę, kurioj jis gyvena. Žmogus, kurs tingi, pirmiausia skriaudžia pats save, paskui savo artimuosius, ir pagaliai visuomenę. Tinginys yra tas, kurs neprisipiria savęs dirbti, kas jam privalu dirbti, kurs vengia visko kas jam išrodo sunku, kurs pasirenka kas lengviausia, kurs apsilėidžia visame kame ir gyvena ištišęs. Tingėjimo pasekmė yra susinaikinimas, moralė mirtis, po kurios greit seka ir fiziinė. Tinginys pats save nusibaudžia, o visuomenė nukentčia, kad turi nenaudingą narį.

Taip bendrai mes įsivaizduojam tinginį. Kasdieniame gyvenime mes greit atskiriame tinginį nuo netinginio. Kada matome namus betvarkę ir nešvaroj, mes tokių namų šeimyninkei neturime kito žodžio kaip tinginę. Kada narys nesilanko į savo kuopos susirinkimus, mes irgi vadiname jį tinginiu. Tinginys mums yra tas ūkininkas, kurs eina į mišką medžioti, kada laikas rugiai pjauti. Tinginys yra tas, kurs laiką praleidžia niekniekams, kada turėtų dirbti svarbesnį ir gal sunkesnį darbą. Tinginys yra tas, kurs nesusitvarko, apsilėidžia ir nieko nepaiso.

Su tinginiu dedasi tas pats kaip ir su kiekviena kita žmogaus yda ar nuodėme: ją mes pirmiausia matome kitame žmoguje, tik ne savyje. Taip buvo 1906 metai atgal, taip tebėra ir šiaudien. Mes tebegyvename ir dar ilgai gyvensime tinginio nuodėmėje, net tokio tinginio, kurį lengvai atskiriame ir pripažystame nenaudingą ir kenksmingą. Mums dar reiks ilgai mokintis, kol išmoksime reformas daryti pradėdant nuo savęs.

Kiekvienas žmogus gali atsikratyti tinginio tuose dalykuose, kurie jį asmeniniai ir tiesioginiai paliečia, o atsikratęs jo, tapti naudingesniu sau ir kitiems. Mažiau tingėdamas, žmogus be abejoj padidina ir savo gyvenimo smagumą. Paįryšimas, darbas ir darbo vaisiai visuomet atneša žmogui pasitenkinimo. Po darbo yra reikalingas pailsis, bet reikalingo pailsio mes nevadiname tinginiu.

Imant tinginį ne asmeninėje, bet platesnėje prasmėje, sakoma, kad žmogui pamatiniai yra privalus tingėjimas ir kad žmonija nuolat kovojo už teisę tingėti. Labai senai žmogus prisijaukino arklių ir ėmė ant jo jodinėti, o paskui juo arti ir akėti. Jis galėjo išrodyti išleptintu tinginiu tiems žmonėms, kurie gyveno pirmiau, tokių patogumų neturėdami. Ugnis, geležis ir kiti metalai, žmogaus sumanumu atrasti ir panaudoti, davė žmogui daugiau patogumų. Kur tik savo protą žmogus pavartojo, ten jis rado būdą palengvinti darbą savo kūnui. Jis ne visuomet protą vartojo. Kartais tukstančiai metų praeidavo kol žmogus atsimindavo, kad jis turi protą. Po to kaip žmogus pasidarė arklį, ratus, ratelį ir stakles, jo protas paėmė atostogas, ir miegojo apie du tukstančius metų. Kažin ar jam tiek daug pailsio reikėjo atsiekus tų didelių senovės išradimų žmogaus darbui palengvinti. Per dvejų metų paskutinių šimtmečių žmogaus protas vėl dirbo vis didėjančiu našumu. Tapo atrasta garo jėga, elektra ir elektros jėga. Tos jėgos tapo pakinkytos tarnauti žmogui vietoj arklių. Garu ir elektra varomos mašinos pavadavo žmo-

gų sunkiausiuose darbuose. Darbo padalinimas į mažiausias daleles neapsakomai palengvino ir pagreitino visokius darbus. Daugelyje dirbtuvių, kur pirmiau tukstančiai darbininkų dirbdavo, šiaudien reikia tik paspausti knypkį ir darbas pats pasidaro, be žmonių, o kitur kitais būdais vienas žmogus atlieka šimto žmonių darbą. Taip žmogus dabar jau turi dideliame laipsnyje atsiekęs "teisę tingėti". Kad milijonai žmonių, atsiekę tos teisės, turi būti apdriskę, nevalgę ir negėrę, tai yra tik laikinas apsirėikimas. Valgis negalės būti ilgai naikinamas, kada yra valgytojų, kurie jį gali suvalgyti. Taip ir su kitais dalykais.

Si "teisė tingėti" greičiau yra teisė gyventi, o ne tingėti. Ne proto tinginys, bet didelių jo darbštumų jį tapo atsiekia. Žmogaus protas čia stengėsi pavaduoti žmogaus kūną. O tame gal yra ypatingas gamtos patvarkymas. Sunkus fizinis darbas eikvoja žmogaus energiją ir sutrumpina gyvenimą. Žmogus yra taip sudarytas, kad prie palankių aplinkybių galėtų gyventi iki 150 metų amžiaus. Vienok retas kuris taip ilgai tegyvendavo. Didžiama išmirsta po 50 metų ir iš 100,000 žmonių tik trys sulaukia 95 metų amžiaus. Žmonių amžių iki šiol trumpino ne tik ligos, bet ir sunkus fizinis darbas. Fizinis darbas išekvojama baisiai daug energijos. Žmogus, kurs kopoja malkas vieną valandą, išekvoja daugiau energijos negu žmogus, kurs vairuoja automobilį visą dieną. Energija yra gyvybė. Kuo greičiau ją išekvosi, tuo greičiau ateis galas — mirtis. Todėl žmogus galima sakyti instinktyviai stengėsi vengti sunkių sunkiausių darbuose.

Gyvųjų Atsiliepimai Apie Gyvąjį Reikalą

KAD BE KNYGŲ skaitymo mes paliekame tuščiaiduriais kevalais, tą įdomiai išaiškina savo straipsnyje Ilaja Dungaite (pseudonimas). Tačiau mes galime tuos kevalus dar pripildyti. Dar yra vilties, sako d-ras A. Petrika, tik reikia pasirūpinti, kad lietuviška knyga Amerikoje būtų lengviau gaunama. Norėtųsi tikėti, kad šie atsiliepimai nebus be pageidaujamų pasekmių.

Lietuvybės palaikymas

Ir šiaip ir taip apie lietuviybės palaikymą kalba, bet mažai kas paliečia pačią esmę. Žinoma, kad kalba yra pirmu tautybės požymiu, bet, taip pat, palikus tik kalbą ir atėmus visus kitus tautybės elementus, kas liktų?... Tą mes šiaudien čia ir turime. Kas kalba lietuviškai, tuo jau ir džiaugiamės. Nes, iš tikrųjų, nieku kitu juk ir nebelineka džiaugtis! Ir, žinoma, nors tą patį tautybės "kevalą" (kuriam tautybė buna įdėta), tai yra, kalbą turime visais būdais palaikyti, (nes, pagaliau, svetur gyvenant, kitų būdų ir nebelineka; o juk į Lietuvą viso jaunimo studijuoti neišsusi, — nors ir čia: reikėtų bent kuodaugiau siai stengtis jį ten nuolat siųsti!).

Sakyti, kad lietuviška kalba yra lietuviybė, visi suprasime, būtų tas pats, kaip mirazą laikyti tikru daiktu. Štai, daugelis čia musikių jaunuolių tebekalba lietuviškai, bet jie moka tik pasakyti — "Man nereikia nei lietuvių, nei Lietuvos!" (galutinėje santraukoje). Ogi, Klaipėdoje lietuviškai kalbantieji mūsų broliai šaukia "Heil Hitler!" ir sako, kad mes tų ruskių arba žemaičių (tai yra, lietuvių iš Didžiosios Lietuvos) nenorime!... Vilniuje taip pat yra lietuviškai kalbančių mūsų brolių, kurie nieko geriau neranda, kaip būti prie Polščiaus... Pagaliau, lietuviškai kalba ir negras, kuris tarnauja prie mūsų Atstovybės Vašingtone, (jo kalba visi gėrisi išgirdę!). Ar tik tas lietuviybė ir tebutų, ar tik to mes tenorėtume, kalbėdami apie lietuviybės palaikymą?! Žinoma, kai nieko daugiau nebegalime turėti, tai nors tiek norime turėti, kad girdėtume lietuviškai kalbant... Bet juk tai mirazas, kai už tos lietuviškos kalbos nieko kito nėra... Bet, ko reikia, kad tai būtų ne mirazas?! Reikia, aišku, turinio. O kas gi tas turinys? Gi lietuviška kultura, tai yra,

gaus fizinio darbo, jį pamažinti arba palengvinti. Senovėje ponai išvengė fizinio darbo, pavesdami jį vergams atlikti. Tik del nenugalėtų ligų ir jų epidemijų, o taipgi del savo papročio išsipjauti viens kitą ir ponai perdaug ilgai negyvendavo, nors būtų galėję. Šiaudien pavidimas mašinoms ir technikai sunkių fizinį darbų kartu su milžiniška pažanga medicinoj ir higienoj lemia visiemis žmonėms ilgesnį gyvenimą (jeigu senų papročiu jie vėl nepradės viens kitą pjauti). Taigi prie gyvybės palaikymo vedė žmogaus proto darbštumas.

Iš to galime suprasti, kad proto tinginys yra didžiausias pavojus žmogui ir didžiausia nuodėmė. To tinginio dar tebėra pilna visa žmonija. Tik be galio mažutė dalelė žmonių sąžiningai vartoja savo proto pajėgas ir tai su tebtinai didele nauda žmonijai. Ta mažutė dalelė žmonių jau prirenę visiemis žmonėms "dangaus karalystę ant žemės", bet del visų kitų žmonių proto tinginio negali į ją vartų atidaryti.

Milžiniškos didžiūmos žmonių smegenyse žmogaus protas tebeleiko tas pačias vakacijas, kurias buvo paėmęs prieš du tukstančius metų. Protui yra duodamas perdaug ilgas pailsis, kada jam to pailsio visai nereikia. Protas, veikdamas, visai netrumpina žmogaus gyvenimo, nes mintis neekvoja fizinės energijos. Proto pagelba žmogaus gyvenimas yra pailginamas.

Mūsų proto tinginys apsirėikia šimtuose dalykų, kuriuos mes darome iš "seno papročio", sulg prietarų, iliuzijų, sulg mados, sulg "nusistatymo" arba užsispyrimo, sulg "išrokavimo" arba diktatorių komandos. Žmonių proto tinginiu remiasi visos diktatūros. Tas tai tinginys veda žmogų ir žmones prie susinaikinimo, ir jis yra mirtina nuodėmė.

suma mūsų papročiu, meno, istorijos. Kai tų dalykų neįdedame, išėina tik kevalas lietuviškas, bet tame kevale nieko nėra. Kaip gi tą kevalą pripildyti turiniu?!

Pirmiausia, visi tie, kurie kalbame apie lietuviybės palaikymą, turime būti patys lietuviai, tai yra, ne tik lietuviškai kalbėti, bet ir jausti, kas esame, ką galime ir ko norime kaip tauta. (Žinoma, čia srovės ir partijos nieko bendra neturi. Tauta negali būti niekeno monopolizuota. Pasak velionies Masaryko, esant kokios nors tautos žmogumi, vadinti save dar kokių nors specialiu nacionalistų yra nesąmonė! Visi, kas netarnauja, lietuviškai kalbėdamas, kitų tautų kulturoms, yra tokie pat lietuviai, o ar jie katalikai, ar komunistai, tai jų vidujinis reikalas.)

Bet, kaip mes "palaikysime" lietuviybę kituose, kad mes patys jos neturime... "Kaip tai!?", žinoma, šoks kiti, kurie triukšmingai skerečiojasi "del lietuviybės", — "Tai mes ne lietuviai!..." Atsakymas toks:

Jeigu, broli, tu pats tik lietuviškai tekalbi, bet nežinai, ką mūsų tauta dabar yra pasiekusi kulturoje, ko siekia toliau, jeigu gyvenai tik kokiais ten senai užmirštais Lietuvos gyvenime atsiminimais apie kaimą ir daugiau nieko į savo lietuviškos kalbos kevalą neįdedi naujo lietuviško, tai yra, neskaitai vėliausių mūsų knygų, nesidomi mūsų meno, istorijos ir kitų tautos turinį sudarančių dalykų pažanga. Vienų laikraščių čia nepakanka. Tuo labiau tik čionykščių laikraščių, (jie turi savų užduočių, kurios negali apimti to didžiojo judėjimo ir naujos bangos, kurie dvelkia tautos centre, Lietuvoje).

Tėvynė "Gyvųjų Prašė Atsiliepti", iškel-dama tragiškiausią padėtį su lietuviška knyga Amerikoje. Juk mes gyvename kapinėse, kad ir lietuviškai pasikalbėdami, (kad ir su jauniu), jeigu nei patys, nei jaunimui neperduodame lietuviybės turinio (ne kevalo). Bet imantis lietuviybės turinio palaikymo užduoties nėra taip lengva skerečiotis ir balsiai kalbėti, nes reikia daug sunkaus, kruopštaus ir be atvangos darbo. Apie mūsų tautos esmę draskymusi "ant staidžiaus", kad aš lietuvis, būkime lietuviai, nieko niekam (ir jaunimui) neišaiškinsi. Štai, katalikai ėmėsi iš esmės veikti ir kai ką jau turi tikro, ne žodinio. Būtu nekulturna nepripažinti, kad jų kolegija, akademija ir dabar steigiamos gimnazijos

(high schools), šalia religijos, duoda lietuviybės turinio. Kam nepatinka katalikų pastangos, turėtų kurtis savo lietuviybės palaikymo centrus, bet, suprasime, kad tik lietuviškos kalbos mokymas yra tik "iš bėdos", kad daugiau nieko kito nebelineka! Reikia siekti daugiau. Žinoma, pakartojau, kai mums nieko kito nebelineka, tai, — kad nebūtų mums kapinėse taip liudna, turime nors savos kalbos skambėjimo aplinkui neužleisti, jį palaikyti...

Baigiant, — žodelis del angliškos kalbos mūsų laikraščiuose.

Žinoma, būtų geriausia, kad to nebūtų. Bet, tik panaikinus, vėl, nieko nepagerinsime. Jeigu bent tie, kurie skaitė angliškai, imsis (nuo panaikinimo) skaityti lietuviškai... Gi angliškai perskaitęs ką nors jaunuolis (juk vistiek jie pilnai lietuviškai jau žuvę!), nors kartais ką truputį esminio tautinio pasisemia.

Turime, veikdami, atsiminti, kad jau esame kapinėse ir gyvųjų belikę tik kur ne kur...

ILAJA DUNGAITE.

Knygos turėtų būti lengviau gaunamos

Gerb. Tėvynės redaktorius šių metų liepos 21 d. Tėvynės numeryje prašo visų "gyvųjų" knygų skaitytojų atsiliepti. Taigi pareiškiu, jei kam tai įdomu, kad esu gyvas ir skaitau knygas! Lietuviška knyga itin yra mielas mano draugas ir laukinas svečias.

Sutinku su gerb. redaktorium, kad tula mūsų išeivijos dalis šiuo metu užimta girtuokliavimu ir "surpryzio parų" rengimu. Tačiau padėtis vistiek nėra taip jau beviltinga; reikia tik gerų norų ir pastangų sumobilizuoti esamąsias jėgas.

Mes amerikiečiai turime dvi pažangias knygų leidimo organizacijas, butent ALDLD ir TMD. Lietuvoj, kiek man žinoma, daugiausia knygų išleidžia Spaudos Fondas, Sakalas, Mokytojų Knygynas, Kultūros Draugija ir šv. Kazimiero Draugija. Reikėtų kaip nors bent pažangiosios krypties leidyklų darbą koordinuoti. Kodel, pav., negalėtų kai kuriais atvejais ALDLD ir TMD bendradarbiauti? Kai kurias knygas galėtų bendrai išleisti, o kai kuriomis apsieisti. Tą patį galėtų padaryti amerikiečiai su tulomis Lietuvos leidyklomis. Tuo būdu galima būtų pakelti knygos tiražą ir skaitytojų susidomėjimą ja. Žinoma, Lietuvos vyriausybė neturėtų trukdyti laisvam nepropogandinės knygos tranzitui. Buvo juk atvejų, kad grynai mokslinės amerikiečių knygos buvo gražinamos, kaip, pav., ALDLD išleista E. Hekelio "Pasaulio Stebukalai", kuri net caro valdžios nebuvo draudžiama!

Lietuvos knygų leidyklos daug pelnytų, jeigu jos bendromis jėgomis įsteigtų knygų sankrovą bent didesniuose Amerikos miestuose. Galima būtų tai padaryti prie mūsų esamų kultūrinių įstaigų: laikraščių, centrinių organizacijų, klubų, etc. Lietuvos bizieriai turi visai pakenciamus ryšius su amerikiečiais, bet kultūrinės įstaigos — neturi jokių ryšių! Lietuvių išeivijos nutautimo nesulaukysime vien tik lietuviškais kumpiais, skilandžiais, lašiniiais ar rauginais agurkais! Tam reikia kultūrinio ryšio, o knyga yra geriausias tokio ryšio atstovas. Per 20 metų Lietuvos nepriklausomybės pas mane dar nebuvo užėjęs nei vienas knygos atstovas, o lašinių bei kumpių agentų buvo net perdaug! (Pirmąją beverčių albumų po \$25.00 ar sapnininkų — aš neskaitau kultūriniu darbu).

Aš seku Lietuvos spaudą ir domiuosi jos literatūra. Bet tai neapsakomai sunkus darbas. Pamatai išėjusią naują knygą ir susidomėjai ja. Nori ją išsirašyti, tačiau jos kaina Amerikoje — nenurodyta. Prašai savo pažįstamą Lietuvos kaimietį ją nupirkti. Apškrities mieste, tokiam kaip Vilkaviškis, retą knygą tegali gauti, o į Kauną kaimietis retai kada nuvažiuoja. Lauki pusę metų, kol gausi knygą, o kai kada visai ne tą, kurios prašei. Pav., aš vienu kartu prašiau atsiųsti Maironio "Jaunąją Lietuvą", o man atsiuntė Merkelio "Jaunąją Lietuvą", kuri man nei įdomi, nei reikalinga. Kaimietis ir pardavėjas, matomai, nematė skirtumo tarp Maironio ir Merkelio!

Tad ar galima kaltinti vidutinį skaitytoją, kad jisai nesidomi Lietuvoj išėjusia literatūra? Tokie sunkumai gali atgrąžinti nuo knygų kad ir karščiausią jos mėgėją. Gi tieioginių ryšių su Kaunu ne visi turi. Lietuvos švietimo organai ir DULR turėtų tuo susirūpinti. Aš drystu tvirtinti, kad jeigu tik Lietuvoj išėjusios knygos būtų lengviau amerikiečiams prieinamos, daug rastųsi norinčių jas skaityti. Žinoma, spaudos reklama bei recenzijos irgi daug gali padėti.

DR. A. PETRIKA.

Povilas Višinskis Buvo Lietuvių Tautos žadintojas ir Mokytojas

POVILAS VIŠINSKIS

Povilas Višinskis

(Rašyta naudojantis Juliaus Butėno knyga "Povilas Višinskis" ir kitais šaltiniais)

IVADAS

Žmogus yra tas gamtos tvarinys, kuris gali pasidžiaugti turįs liuosai skraidančią mintį. Minčių sparnais jis gali bile minutėje nulėkti kad ir toliausiajame kelione, jis gali apsigyventi ten, kur jam patinka. Su knygos pagalba žmogus gali turėti sau ekskursiją kad ir į seniausią praeitį. Jis gali nagrinėti žmonių gyvenimą ir semtis iš jo stiprybės.

Ties, žvelgdami į praeitį, mes randame joje ne vien stiprybę, bet drauge ir silpnę. Ir dėlto, praėjusios karų žygį žygdarbius mes nagrinėjame atsargiai ir smulkmeniškai. Iš tų žygdarbių mes imame sau visa tai, kas mums stiprina, o paliekame nuošaliai tai, kas galėtų silpninti.

Šiandien mes darome ekskursiją į Povilo Višinskio gyventą gaidynę. Toji gaidynė, mūsų manymu, yra gana įdomi ir verta pasižvalgyti. Povilo Višinskio asmenybė yra įdomi taip pat. Jo asmenybė yra davusi daug stiprybės lietuvių tautiniam išsibudinimui — atgimimui. Višinskis yra tiesęs lietuvių socialiam gyvenimui plačios demokratybės pagrindą, kuris mūsų gyvenime dar ir šiandien tebūti didelės svarbos. Višinskis buvo vienas tų budintųjų-idealų, kuris savo darbais įamžino save į tautos darbuotojų istorijos lapą.

Dėja, šiandieninė santvarka Lietuvoje neturi to pagrindo, kurį tiesė Višinskis ir jo sankeleiviai. Tas pagrindas konkretėje formoje yra sutremptas. Bet tas pagrindas gyvuoja lietuvių pilkosios liaudies, darbo minių, mintų; jis yra liaudies siekiamas idealas, kelias liaudies sąmonės budėjimą ir, progos, kovingus išstojimus, siekiančius sudaužyti esamusius varžtus.

Višinskio asmenybė ir jo plačios demokratybės idealai, rodos, prašyte prašosi prisiminimo. Tas lietuvių atgimimo rekordas, tas istorinis lapas, kuriame yra įamžinama Višinskio darbai, reikalingas atskleisti ir iš naujo peržvelgti, kad gavus sau tos stiprybės, kuriai bus lemta nušluoti nuo Lietuvos liaudies pečių dabartinės demokratybės užraptorius, nepateisinamai pasiryžusius būti liaudies valdonais.

VIŠINSKIO JAUNYSTĖ

Žvelgiant Višinskio darbus, pravartu susipažinti su jo asmenybe, kaip lygiai ir su gaidyne, kurioje jis gyveno.

Povilas Višinskis gimė Ušėnų kaime, Šiaulių apskr., 1875 metuose, birželio 15 d. Jo tėvas buvo vidutinis ukinkas, turįs 25 dešimties žemės. Tėvų geismas buvo išleisti Poviliuką į kunigus ir todėl jį leido į mokyklon.

Kad įstoti kunigų seminarijon, tada

reikėjo turėti tik keturių klesų mokslą. Poviliukas tatau pasiekė vos įžengęs į šešioliktus savo amžiaus metus. Į seminariją stoti buvo kliūtis — perjaunas. Tėvui prieš akis stojosi sunkiai išrišama užduotis: leisti sunų gimnazijon toliau, per brangiai atsieina, o laikyti namie, kol bus metų seminarijon stoti — jis gali užmiršti visą mokslą. Ką daryti?

Šią užduotį jam padėjo išrišti kiti. Viena, vaikas nedrasiai meldė leisti dar nors penktą klesę baigti, o antra, parapijos kamendorius pakurstęs leisti, nes, pasak jo, aukštesnių klesų žmogus įsivėnia tiesiog į klebonus, paskui ir džia-konu ar dar aukštesniu pastoja. Paprastu kamendoriui toksai nebus, — kamendoriui, gaunančiam už mišias tik rubliapalaikį, iš kurio dar reikia duoti vargonininkui ir klapčiukui po kelias kapeikas. O klebono arba džiakono ar palyginsai penk? — trys, penki rubliai į dieną, o kartais ir iki dešimties paima.

Kunigiuko aiškinimus patvirtinęs ir senis klebonas. Taip ir sutiko senis Višinskis leisti Poviliuką penkton kleson, nors paskiau — Poviliukui atsisakius eiti seminarijon — ir galėjėjęs, kad kunigai apsu-kę jam galvą.

Budamas penktoje klesoje, Povilas mažai ko nuo tėvų tereikalavo. Tėvas tik už gimnaziją užmokėjęs, o kambarį ir gyvenimą Povilas pats užsidirbęs, mokydamas kitus.

VIŠINSKIO ASMENYBĖ

Višinskio asmenybė kupina moraliais atspindžiais. Jo jautrumą atžymi Zemaite, kalbėdama apie Poviliuko kudi-kystės dienas, kaip jis su sniego gniušte pataikęs seserei į akį — pats nemažiau už ją verkė dėl jos skausmo. O lankydamas gimnaziją ir sugrįžęs atostogų, su piemenimis draugavo, juos kalbino, jiems aiškino dalykus, juos švietė, nesijausdamas nė krislelio pasipūtimo, išdidumo. Švietė, mokė jis ir suaugusius kaimiečius skaityti ir rašyti.

Suaugusį amžių pasiekęs, kuomet tėvai gana rusčiai nusmerkė jį už nėjimą seminarijon, jis studentaudamas, skurde ir blogame kambary pagyvenęs, drėgno ir šalto klimato neigiamai paveiktas, Petrapily, pasijuto esąs palaužta sveikata. Tada parvažiavo namo. Bet ir čia namiškiams jis buvo kaip ir nemielas svečias. Gavo prieglaudą tik daržinėje ant šieno, nes gryčioje siuvėjai (svarbesni svečiai) buvo užėmę lovas. Zemaite vaizduoja tuo metu tartą tėvo balsą:

— Tenusprogtie! Nieko neturiu ir nieko neduosiu! Kur nori, teturkustie galvos. Kad važiuotų į Kauną (sup-rask, į seminariją), kiekvienas — ir aš ir dėdė, visi — duotume... Kad ir numirtų, bent su dievo valia!... O dabar išmoks

tik visų niekų, atstos nuo vieros... Mane nupliekė ir pats išeis padalkais!...

O betgi Povilas neatsuko tėvams nu-garos. Vėlesniais laikotarpiais matome jį besimokinant pradėjusį bent kiek užsidirbti, dažnai parsiumčiant tėvui po 10—20 rublių, o tais laikais tai buvo nemažas pinigas. Ir darydavo jis tatau jausdamasis sunaus priedermę tėvui. Tegul, sako jis, aš peržengčiau priedermę, kiek žmonėms duociau blogą pavyzdį, kiek papiktinimo paskleisčiau pasauly... O pasaulį ir be to yra daug blogo. Reikla visomis įiegomis stengtis nors ma-žiausią trupinėlį gero įnešti.

Gydydamasis Jaltoje, buvo gavęs universiteto pašalpą. Bet per ilgesnį lai-ką ten budamas, atrado gerų žmonių, kurie jį priglaudė, duodami darbu užsi-dirbti pinigų — daugiausia pamokomis. Sunku būtų rasti žmogų, kuris šiek-tiek užsidirbdamas, atsisakytų pašalpos! O Višinskis tai padarė! Jis rašo pažysta-mam universiteto raštinkui, kad jam skirtą pašalpą — keliasdešimt rublių — paskirtų kitam studentui, kuris pasiro-dys neturtingesnis už jį, reikalingesnis tos pašalpos.

Šitokiai jo laiškas paveikė net uni-versiteto vyriausybę, kuri savo posėdy nutarė Višinskio laišką priskirti prie ypatingų universiteto dokumentų, kaipo studento beturčio pasielgimą, vertą uni-versiteto tarybos ypatingo dėmesio. Ir kuomet jis sužinojo universiteto vyriausybės elgęsi su jo laišku, jis jautėsi ge-riausią savo gyvenimo valandą, kurioje jam iš akies nuriedėjusi karščiausia džiaugsmo asara...

Jo asmenybės įiega didžiavosi drau-gai. Anot Putvinskio, jei būtų liepęs kam šokti į ugnį, tur būtų buvę paklatusyta. Ir išties: jo įtakoję eita į ugnį, kad ir netiesiogine ta žodžio pras-me. Jo patarimai, duodami švelniu, ramiu balsu, pasižymėdavo nepaprastu tak-tu ir buvo kaip ir įsakymai. Nepaprastai skaisčiai Povilo siela — visai nepažinojo ambicijos, jis, rodos, neįtiko savęs, kaip atskiro asmens, bet buvo tik tautos sie-los dalelė ir jos vardu veikė. Jis dirbo dėl idėjos, bet ne ambicijos skatinamas.

O Putvinskienė apie Povilą atsiliepia, kad tiek išvėrinė jo išvaizda, tiek vidu-jiniai ypatumai — buvo gėrio ir grožio įkūnijimas.

Mokinę vaikus pas grafą Ploterį, Višinskis ginčydavosi su Ploteriene tik-kybos klausimais. Ploterienei buvo ne-patogu, kad jos vaikų mokytojas nelan-ko bažnyčios, bet jį kaipo mokytoją ir auklėtoją laikė nepavadojamu.

VIŠINSKIS TALENTŲ UGDYTOJAS

Jonas Vileišis, buvęs Šiaulių gimna-zijos slaptojo knygynėlio knygium, pas-tebį, kad Višinskis jau nuo šeštos klesos imdavo iš knygynėlio knygas. Jis imda-vo daugiau beletristinio turinio pasiskai-tymus. Iš šios šakos literatūrą, matomai, jis buvo linkęs. Jis ją skaitė, ir ją gil-nosi ir tuo pačiu sykiu rupinosi padėti vystyti talentams, bebandomiems šį tą sukurti lietuvių kalboje.

Pasak Zemaite, Višinskis dejuoda-vas, kad lietuvių rašytojų mažai esą, o pastebėjęs pas asmenį mažiausią kibirkš-tėlę gabumų, tai jau nedovanos, ko ne-įkalbės nors sykią kūrą pabandyti. At-sisakant nemokėjimu rašyti, sakydavęs, jog ne šventieji puodus lipina — reikia pamėginti; niekas nenusuks galvos, jei blogai bus parašyta, kitą sykią bus geriau.

Taip atrasti rašytojus, iš visų kam-pų iškrapštyti, ištraukti, aikštėn iškelti, jo didžiausias rūpesnis buvo, — sako Ze-maitė. Jis išjudino, sukrutino, tėvynės meilę įkvėpė, įragino rašinėti jauną tuomet mergaitę Satrijos Ragana (Mariją Pečkauskaitę).

Satrijos Ragana pirmuosius savo bandymus siuntinėjo Višinskiui ir iš jo gavo daug gerų patarimų. Musų gyve-nime, man rodos, ne taip įdomingi fak-tai, kaip mintys, — sakė jai Višinskis. — Mus daugiausia domina ne žmogaus vir-šus, bet jo vidus (yra, žinoma, ir tokių, kuriems tinka tik paviršius žmogaus, bet ne tokiems yra rašoma; jie neskaito, o jei ir paima knygą į rankas, tai tik paveikslėlių pažūrėti). Mums nerupi ar

žmogus šiandien kairiąją koją pirma iš-kėlė iš lovos ar dešiniąją. Žinoma, ir minčių yra visokių. Reikia tokias skir-ti, kurios padeda žmogų pažinti ir atski-ria jį nuo kito žmogaus. Stengkis dau-giausia apvienyti, kad visas apsakymas kaip upė bėgtų, nesimėtydama į šalis, priimdama į save mažesnius upelius.

Višinskis žinojo, kad rašytojas yra jautrus asmuo kritikai. Jei jį pagiri — gerai, bet jei supeiki — pagalvok! Su-silausk jis priekaištų ir nuo Satrijos Ra-ganos, bet jis mokojo ir atsakyti. Jis žiūrėjo ar autorius darbas sutinka su žinomu mums gyvenimu, ar tipai, asme-nys, teisingai ir aiškiai nupiešti, ar vis-kas surišta viena idėja ir kas ta per idė-ja, kokią įtaką gali padaryti žmonėms, tokio rašto skaitytojams; kokiems žmo-nėms gali raštas būti prieinamas, kokias mintis jisai gali sukelti; ar jis žadina ar prislėgia žmogų.

Višinskį su Satrijos Ragana buvo berišą meilės ryšiai, bet jie sutruko. Su-truko dėlto, kad Satrijos Ragana buvo religinė, o Višinskis laisvamanis. Nors jis išugdė ją kaipo rašytoją, bet savos idėjos darban neįtraukė. Ji tik pirmuo-sius savo kurinius tespausdino "Varpe" ir "Ukininke", kurie buvo artimi Višins-kiui. O vėliau artimai susipažinus su kun. Tumu, kuris redagavo "Tėvynės Sargą", ji pradėjo bendradarbiauti kunigų laikraščiuose. Dėlto Višinskis jai ra-sė: "Žinai, kad mes — du pasauliai. Mu-sų dienos dar aušta, o tų ilgaskvernių saulė jau leidžiasi, o jie vis nenori prisi-pažinti prie to, ir vis ritasi, vis nesiliau-ja, vis naujus ir naujus išmislus sumano; o jie ką tik užgimę jau mirtį su savim neša... Dar jauna esi, visai neišsibirusi, bet apdovano-ta (talentinga), ir apsiimi tarnauti tiems, kieno gaidynė jau gėsta užmaršos vilynse. Gaila man ir liudna, kad eini ten, kur negali rasti sau atbal-sio, kur vos keli galės tave suprasti ir užuot lavinę — gesins tą dovaną, tą ki-birkštį, kuri dar nepradėjo kaip reikiant liepsnoti... Anie žmonės tau iki šiol ne-padaidė draugiškos rankos, bet tik glos-tė tau galvelę, tave saldumynais maiti-no, gyvė ir tuo tik migdė ir slėgė visus tavo širdyje kilstančius gilius klausimus ir abejones..."

Taip pat Višinskis juokais įraginęs lietuviškai rašyti ir Lazdynų Pelėdą (S. Pšibiliauskienę), kuri pirmiau, rodos, tik lenkiškai rašiusi. Višinskis pirmas pas-tebėjo ir Jovarą miško paukšteliams sa-vo dainas bedainuojanti, mažutėlį, nežy-mų vargdienėlį, neturtėlį, visiems nuo tako atsitraukiantį vaikelį. Prof. M. Bir-žiška atsimena, kaip 1903 m. metės Šiau-liuose prie šventoriaus sėdintį Višinski-ją Jovaru ir aiškinantį jam poezijos tai-sykes. Jis Jovarą ir ideologiškai pak-reipė. Jovaras bendradarbiavęs kunigų laikraščiams, perėjo net į socialdemokra-tų spaudą ir rašė revoliucioniškas dainas.

Višinskio rūpesčiu išbujojo ir Zema-itės talentas. Jis paskatino ją pamėginti rašyti. Jis jos raštus taisė. Tarėsi su savo kolegomis-studentais apie jų vertę. Gabeno Zemaitei kitų žymių rašytojų vei-kalus skaityti, kad tuo būdu praplėtus jos mintis. Dėstė jai rašymo teoriją.

Kiekvienoj komedijoj ar apysakoj turi būti užuomazga ir turi būti galuti-nas tos užuomazgos siekis, sakė jis. Ir tada visas pamaži nuo pat pradžios augs ir kils, kol pasieks galutiną siekį. Juk ir gamtoj taip yra: pirma grudas krinta į žemę, paskui dygsta, toliau auga, po tam žiedus krauna, žydi, užsimezga, ant galo užauga. Išmesk nors vieną tų atsitikimų ir niekas neišeis. Išžiūrėk gerai į Sek-spyro, iš dalies ir Gogolio veikalus ir at-rasi viską, apie ką čia kalbu, — rašė Ze-maitė Višinskiui.

O bet gi Zemaite daugelio dalykų nesuprato. Paėmus rankosna Sekspyro raštus, Gothes "Faustą", ji reikė abe-jojimo, kad ne jai supaisyti, apie ką gal-voja ir ką kalba karaliai, kunigaikščiai, visokie didžiūnai — Sekspyro veikalų karžygiai; taip pat "Fausto" slaptin-gumas buvo nesuprantamas: kaip čia prie mokyto žmogaus gali pristoti velnias ir paskui už nosies vedžioti... Reikėjo aiš-kinti, reikėjo mokyti, kad skaityti tuos veikalus ir kaip juos suprasti. Kaip mo-tinos mažus vaikus mokydamos slebiuo-ti, pirma pavadžioja, pačios paskaito, —

taip ir su Zemaite elgėsi Višinskis, nors amžiumi jis buvo už ją trisdešimčia metų jaunesnis.

Nesibaigink parsistytų knygų nė aukštų minčių jose išvestų — rašė jai Višinskis. — Nežiūrėk, kad ten karaliai, kunigaikščiai ir galionai, ir atmesk vis-ką, kas priklauso vien tik galionams, o įsmeigk savo akis į širdis jų, į jų jaus-mus, mintis ir darbus, kurie gali priklausyti kiekvienam paprastam žmogui; dar žiūrėk, kaip Sekspyras aprašo tuos jaus-mus ir mintis, o daug rasi dėl pasimo-kymo. Žiūrėk, kaip kiekvienoj Sekspyro dramoj viskas rišasi ir mezgasi, kaip jo-se svarbiausia ypata (visada viena), o kitos yra pašalinės ir pasirodo tik dėlto, kad tarp jų iškiltų ta svarbiausioji. Pagal svarbiausios ypatos Sekspyras ir vardą veikalui duoda. Žiūrėk vėl, kaip jisai del sukurimo dramos naudojasi visokiomis pasakomis ir išmismais ir iš jų padaro pui-kiausius savo raštus.

"Fausto" Mefistofelį-velnią Višins-kis liepia nepriimti per tikrą velnią, o pajieškoti žmonių jo broliukų. Jis plato-kai dėsto Zemaitei ir scenos veikalų ra-šymo teoriją, su kuria labai pravartu bu-tų susipažinti ir mūsų laikų pradiniams scenos veikalų kūrėjams.

Višinskio žiūrėta į literatūrą su gi-liu susimąstymu. Daug domės jis kreipė į ugdymą rašytojų, davė smulkmeningas recenzijas pradinių rašytojų raštams, stengėsi priauginti Lietuvai talentų. Pats gi kurybinio darbo nedaug ką davė, ugdydamas kitus, pamiršo save. Višins-kiui mirus, sakoma, Zemaite nuėjus ant jo kapo nepaprastai raudodavusi. Ir ne veltui, nes tai Višinskio nuopelnas, kad Zemaite tapo didžiąja lietuvių klasike!

Zemaite rašydama savo atsiminimus, pati sakosi, kad "pirmas Višinskis teisvedė mane iš senojo tako, įtraukęs sykiu ir į tuos kelius, kurie visi į Lietuvą vedė".

VIŠINSKIS IR CARIZMO LETENA

Carizmo letena spaudė ne tik plačios šalies pavergtą liaudį apskritai, bet ma-žasias tautas spaudė ypatingai — norėjo surusinti jas, kad jų nė vardo neliuktų. Šiaulių gimnazijoj, kur Višinskis mokėsi, buvo, anot Jono Vileišio charakterizavi-mo, biurokratinė beširdė rusų vaidžios įstaiga, kame visi ne rusai buvo rusina-mi ir auklėjami, kaip ištikimi ir paklus-nūs caro režimo garbintojai. Labai retas atsitikimas, kad mokytojas būtų libera-liškesnis, sukalbamesnis su mokiniais, at-jaučias jų norus ir šviesesnę ateitį. Už-tat mokiniais juobrangesnė buvo toji šviesa, kuri buvo gaunama už gimnazijos sienų. Plito tada mokiniuose Mirtovo, Michailovskio tezės; Pisarevo, Renano raštai, stumią iš galvojančiųjų religines fantazijas. Su pamėgimu buvo skaitomi lenkų pažangieji L. Krzywickis ir Svię-tokovskis.

Slaptas mokinių būrelis turėjo slap-tą knygynėlį, kuriame galėjai rasti tuo-met draudžiamus rusų autorius: Doste-jevskį, Tolstojų, Garšną ir kitus liaudi-ninkus. Ten buvo ir socialistinės litera-tūros. Knygas gaudavo tik labai patiki-mi draugai. Turėdavo slapta išsinešti ir paslapta skaityti.

Mokiniais buvo draudžiama kito-mis kalbomis ir tarpusavy kalbėtis. Lie-tuviai bendrabučiuose net ir lietuviškas klausimais kalbėjosi rusiškai. Už lenkų kalbą vieną mokinį tuomet išvijo iš gim-nazijos.

Gimnazijos pedagogai, lankydamiesi bendrabučiuose, krėsdavo mokinių kny-gas, jieškodami draudžiamųjų.

Zymėtina tai, kad pačioj Lietuvoj esant uždraustai lietuvių spaudai ir lie-tuviškiems vakarams, didesniuose rusų miestuose apie 1898 metus buvo leidžia-ma ten gyvenantiems lietuviams rengti savo kalba spektaklius, vaidinimus. Višinskis ir jo artimųjų grupė nusprendė tada bent Palangoje suruošti lietuvišką spektaklį, nes Palanga priklausė Kurliandijos gubernijai ir ten leidimą buvo ga-lima išgauti. Savo nuosprendį įvykino džiaugsmingai ir entuziastiškai. Ta pa-čia proga, iš Palangos nuvyko į prūsų Tilžę ir grįždami, gražiai apgavę rube-

žiaus žandarus, igabeno didelį kiekį draudžiamų lietuviškų spausdinių.

Išbandytas suruošimas lietuviško spektaklio Palangoje, davė drąsos rengti juos ir Lietuvoje, žinoma slapta. Ir keletas jų gerai pavyko, vaidinant visur pirmą lietuvių komediją "Amerika Pirtyje".

Višinskio veikla bet gi buvo sekama žandarų. Gerai, kad vienaip ar kitaip jam sekėsi išsiskirti, padarytose kratose apgauti žandarus.

Višinskis universiteto laikais buvo apsiėmęs pagaminti konkursinį darbą apie antropologinę žemaičių charakteristiką. Antropologiniams tyrinėjimams jis plačiai lankėsi Lietuvoje ir dirbo du darbus — darbą konkursui ir darbą — mezinimą ryšių su liaudžia dėl gaivinimo lietuvių.

Delei ligos, jis negalėjo tinkamai užbaigti savo konkursinio darbo, kad gautų už jį auksinį medalį. Bet jis gavo už tai garbingą atestaciją. Toji atestacija pagelbėjo kartą jam išsiskirti iš žandarų. Darant žandarams kratą jo bute, radę atestaciją jie nustebo. Nustebo, kad tokio aukšto mokslo vyras esąs įsakytas varginti. Radę betgi jį rašant lietuvių kalba, turėjo ką nors daryti. Višinskis čia juos gražiai prigavo, pasakodamas, kad rašas naują darbą skiriamą universitetui. Bet kaipgi jo pasakymui žandarami gali įtikėti? Patys lietuviškai skaityti nemoka, tai nutaria reikalauti, kad Višinskis raštą verstų. O jis mokėjo verstis... Be jokio nervų įtempimo, be įtartino pakrūtėjimo atpasakojė tartum žodis žodin visai kitą istoriją, negu ji buvo lietuviškame rankraštyje. Tuo žandarus užganėdino.

Rengta lietuviškas spektaklis Mintauj. Vakarais norėta pareklamuoti ir apie šiaulius, kad tuo būdu gauti iš čia publikos. Apie lietuvių išlipimą afišos (plakatai). Čia vėl policijai reikėjo stot ant kojų. Atpuotę Joniškių pristavas į Pašvitinį prie vienos alinės, kur buvo prie durų prilipinta afiša, reikalauja ją nuplėsti. O nuplėsti geruoju nesiduoda. Tada ima visas duris vežti šiaulių vyriaušybei parodyti. Vos išėję alininkas, kad atiduotų. Tris kibirus karšto vandens suvartojo, kol atlipino. Paskui ant saulės išdžiovinę, prilipino ant drobės ir išivežė.

Joniškį sučiupo kurpių Briuną, kuris lipdė afišas ir suėkė suio galą, kad afišos gauta per Višinskį. Čia jau susidarė byla. Buvo iškaminėjami visi įstatymų straipsniai. Surasta, kad afiša buvo leista Mintaujos policmeisterio spausdinti, o per tai ir garsint, nepasakant, kaip toli garsinimas turi siekti. Tačiau pasiremiant tuo, kad Mintaujos policmeisterio leidimas nieko negiluoja Kauno rėdyboj, trys afišų lipintojai nubauti po tris rublius.

Kita, įrodinėta, kad 1866 metų įstatymas draudžias spaudą lenkiškais raidėmis žemaitiškai lietuviškoj kalboj, nedraudžias spausdinti lotyniškai lietuviškomis raidėmis. Nežiurint bet gi įrodinėjimų, Žagarės teisėjas nuteisė Višinskį šešiolika rublių. Tada Višinskis apeliuoja "teisėdary suvažiavimui". Ir bauda tampa sumažinta iki trijų rublių. Višinskis nesutinka. Padėjęs 10 rublių kaucijos, parašė į senatą kasacijos skundą, kuriame rėmėsi tuo, kad pamatiniais įstatymais lietuviška spauda nėra uždrausta, ir kad visoki paliepimai, nesiremia pamatiniais įstatymais, neturi būti pildomi.

Tuo reikalu rusų teismas buvo tarytum prie sienos prispirtas. Reikėjo ar pateisinti administracijos veiksmus, arba pripažinti, kad lietuvių tauta buvo keturiasdešimt metų persekiota ir tamsybė laikyta be pagrindo, neteisėta. Senatas atsiklausė vidaus reikalų ministerio nuomonės: ar slaptieji aplinkraščiai bei 1866 metų aukščiausioji nuomonė turi įstatymiškos galios. Vidaus reikalų ministeris 1903 metais, balandžio 22 d., davė savo nuomonę tuo klausimu, pareikšdamas, kad slaptieji aplinkraščiai, kaip ir nepaskelbtieji visų žinių aukščiausioji nuomonė, niekaip negalinti būti pamatas traukti ką nors atsakomybės. Tuo va duodamasis, senatas pripažino Višinskio pasiteisinimą esant rimtą ir gerbtiną ir Višinskis tapo išteisintas.

Višinskio bylinėjimasis dėl afišų, kaip pripažįsta visi lietuvių kovos dėl laisvės ir kultūros tyrėjai, žymiai pagreitino spaudos grąžinimą.

VIŠINSKIO VEIKLA LIETUVYBĖ

Višinskio asmeny lietuvių diegai pradėjo reikštis gimnazijos laikais. Jis jau žinojo kur gauti lietuviškų spausdinių iš užsienio ir tais spausdiniais aprūpindavo kitus; nustebo jais net ir žemaitė.

Aukštesnių gimnazijos klesų mokiniai pasiginčydavo lietuvių klausimais. Vieni manė, kad lietuvių literatūros ugdymas nėra reikalingas, nes rusų kalba literatūra yra daug platesnė, o šviesuomenės pareiga šviesti liaudį tais šaltiniais, kurie gausingesni. Povilas Višinskis, priešindamasis tai minčiai, įrodinėjo, kad negalima jokios svetimos kalbos priimti, kad sava kalba yra vienas svarbiausių tautos pažymių.

Baigęs gimnaziją ir galutinai atsiskęs tėvams nestoti seminarijon, nes noris eiti pasaulinių mokslų ir laisvai dirbti Lietuvai, įstojo į gautos mokslo fakultetan Petrapily. Anatomijos profesorius Leshaftas buvo nepaprastai populiarus — idealizmo paveikslas. Jis dėstė gabiai savo šakos mokslą ir gabiai visa rėšo su kitomis šakomis, liesdamas filosofiją, ekonomiką ir politiką. Didelės įtakos jis padarė ir Višinskiui.

Petrapily lietuviai studentai turėjo savo slaptą draugiją, kurion ir Višinskis priklausė. Čia jie nagrinėjo ir gyvenimo ir tautos klausimus. Čia jie ruošė varde kitos organizacijos viešus vakarus, nuo kurių pelną skirdavosi savam gyvenimui, nes beveik didžiama jų, atsisakę eiti į kunigus, nebegaudavo jokios paramos iš namiškių.

Baigęs universitetą, Višinskis atsis-toja ant kryžkelės: atsitraukti nuo visuomeninio darbo ar visiškai atsidėjus dirbti jį? Ir nusprendė grįžti atgal prie savo vargstančių brolių ir jiems padėti kovoti dėl geresnės ateities. Pakankamai, jis sako, mūsų tauta davė didvyrių kitoms tautoms; atėjo laikas pasirūpinti savaisiais, kurie skursto ir liekasi nuo kitų. Ir jis, nelaikęs valstybinių egzaminų, grįžo Lietuvon ir įsitraukė kaip reikiant į visuomeninį darbą: mokė aplinkinių vaikus, rašinėjo "Varpui" ir "Ukininkui".

Nuo 1899 m. pradėta organizuoti didelės lietuvių gegužinės grafų Zubovų dvaruose. Po tokių neva gegužinių priedanga, lietuvių ir demokratija besirūpinanti inteligentija turėdavo pasitarimus apie veiklos plėtimą. Vienoje tokių gegužinių Višinskis dėstė savo politinio programo mintis, kurios sukėlė karštų ginčų. Varpininkų veikime neturėta programo, plano. Kol buvo gyvas Dr. Vincas Kudirka, tai jis, sakoma, lyg ir simbolizavo programą, jo reiškimais nuomonės buvo lyg ir veikimo gairės. Jo vedama linija tesiribojo visų lietuvių sąmoninimu, jungimu. Gi Višinskis čia nurodė, kad visų lietuvių negalima sujungti, nes yra lietuvių išnaudojamų ir išnaudojimų — kaip tat jų interesus suderinti? Išrinkta specialė komisija varpininkų programui sudaryti. Programo pagrindas buvo paimtos Višinskio pareikštos mintys jo "Credo", o pati organizacija pavadinta nebe varpininkų, bet Lietuvos Demokratų Partija. Višinskio "Credo" šaukė už laisvę, nepriklausomą Lietuvą, nusikračiusią nuo svetimų ir savų despotų, bet demokratų programo projektan įrašyta pilnos Lietuvos autonomijos reikalavimas etnografinės ribose. Tuo būdu norėta lietuvių politinį veikimą derinti su kitų, rusų, pažangių partijų, kovojančių su caro valdžia, veikimu. Nepriklausomos Lietuvos siekimas buvo paliktas tame projekte, kaip tolimasis Lietuvos demokratų partijos siekimas. (Programas išspausdintas "Varpe" 1902 m. 12 nr.).

Be ko kita, mes matome Višinskį daudely darbų. Leidus lietuvių spaudą Lietuvoje, inž. Petras Vileišis ruošėsi leisti "Vilniaus Žinias", o laikraščio darbą pavedė suorganizuoti Višinskiui. Redakcijos narių tarpe greit kilo principinių nesutarimų. Višinskis, J. Jablonskis ir J. Vileišis norėjo laikraštį kairinti, daryti labiau pirmievišką, o J. Krikščionas dėjo į jį šovinistiškus straipsnius. Petras Vileišis palaikė Krikščioną pusę ir Višinskis turėjo pasitraukti.

Višinskis nekartą sakydavęs pripažįstas, jog žmonijos ateitis remiasi tik darbininkais, bet jam širdis neleisdžia apiešti tos valstiečių masės, ir todėl jis laikėsi, kad negalima valstiečiais nesiremti, greta su darbininkais ir amatininkais.

Kairesnieji suprato, kad spaudos leidimas Lietuvoje dar nėra leidimas laisvės žodžio. Lietuviška spauda dar turi būti stropios cenzūros nušifuota. Ir delto užsieny leidžiami "Varpas" ir "Ukininkas" nenustojo eję, nes jie galėjo kalbėti aštresniais žodžiais. Buvo suprasta, kad laisvą spaudą, be kurios nė viena tauta negali kaip reikiant plėtotis, bus galima atgauti tik nusikračius caro valdžios pančių. O prie to nusikratymo kiekvienas turi rengtis.

Kovojo Višinskis už liberališkesnę programą Didžiajam Vilniaus Seimui. Mat, 1905 metų revoliucijos įkaršty žmonės vertė vietose rusų valdininkus, statė savo rinkinius žmones, vijo lauk caro valdžiai tarnaujančius mokytojus. Tai tikra politinė lietuvių tautos revoliucija, nes ja buvo parodyta, jog lietuviai patys nori valdytis, patys per savo rinktus atstovus tvarkyti krašto reikalus. Toji revoliucija ejo tarytum gaivališkai: tuo pačiu metu įvairiose vietose buvo verčiami žandariai, daromos sueigos, sakomos kalbos, statomi gausūs reikalavimai valdžiai. Bet ne vien gaivališkumu galima tai išaiškinti, nes tuomet važinėjo po kaimus ir miestelius lietuviai studentai, moksleiviai, kurie kurstė žmones ir padėjo jiems. Buvo ir centrai: Vilniuje, Šiauliuose ir kitur.

Eiliniai kareiviai (liaudis) parodė visišką savo narsumą, tik generolų žygių lyg nebuvo matyt. Karštis užliepsnojo, bet nebuvo kur dumams išeiti. Tai 1905 metų rudenį ir kilo mintis sušaukti krašto atstovus Vilniun ir čionai pasišnekėti dėl Lietuvos likimo; pasisakyti, kas ko nori, kas ko trokšta. Iš pradžių buvo manyta sušaukti lyg kokį mokslišką suvažiavimą. Taip bent planavo iniciatoriai (Dr. Basanavičius ir kiti), bet tas pats Povilas Višinskis, dalyvavęs rengiamuose pasitarimuose, griežtai tam pasipriešino. Jis negalėjo nė klausyti apie tuos planus, kurie iniciatorių buvo siūlomi. Jis griežtai reikalavo, kad šaukiamoji suvažiavimo programa butinai turi būti platesni dalykai svarstomi — politiniai dalykai. Kuomet kiti su jo išdėstyto programą nenorėjo sutikti, jis tie pasipiktino, kad pareiškė negalįs tuose pasitarimuose dalyvauti ir dirbti bergždžią darbą. Jo griežtumas tapo išklausytas ir palaipsniui svarstant siulytojo programo principus, jie buvo priimti. O jie, anot F. Bortkevičienės, skyrėsi nuo iniciatorių siulytojo programo, kaip žemė nuo dangaus.

Piktinosi Višinskis, kad Vilniaus Seimo eigoj nenorėta leisti kitataučiams kalbėti sava kalba. Lietuviai, sakė Višinskis, tiek laiko turėję užčiauptas lūpas, dabar nori kitiems užčiaupti ir dar tuo metu, kada ypatingai reikalinga visų Lietuvos gyventojų talka, reikalingas susibūrimas prieš caro valdžią.

Pasitarukęs iš "Vilniaus Žinių", Višinskis atsidėjo literatūros darbui. Rašė knygeles, vadovėlius, o jas leido bendrovė "Šviesa". 1906 m. įsikūrė "Lietuvos Ukininkas". Višinskis suredagavo jo pirmąjį numerį. Bet tuo tarpu įvyksta intrigų ir skilimas demokratų partijoje. Višinskis daugiausia buvo atakuotas ir nuo "Liet. Uk" redagavimo turėjo pasitraukti, o jo vietą užėmė Smetona ir tuojau užsigėdė iš visuomeninių turtų įsteigto laikraščio ("L. U.") buvo Dr. V. Kudirkos leisto "Ukininko" įpėdiniu) pavertti jį private nuosavybe. Bet kiti prie to nedaleido. Višinskis buvo vėl kviesta redaktoriauti, bet jau negalėjo delei pajrusios sveikatos.

VIŠINSKIS KOVINGAS DEMOKRATAS

1896 m. iš varpininkų išsiskyrus socialistams, socialdemokratams ir susikurus savą slaptą partiją su tvirtu programu, tesiremančių darbininkų klese (nors ištikrųjų branduolinių kovotojų kadra sudarė iš valstiečių kilusi inteligentija), varpininkams beliko stoti Lietuvos valstiečių judėjimo priešaky. Ejo trynimasis dėl taktikos. Vieni manė, kad griežta kova pareikalaujanti per daug aukų, kad jau ir taip kalėjimaiti pilni, daug Sibiru išsiųstų tik už lietuviškų raštų gabenimą. O kad čia dar prisidės aštresnė kova — dar daugiau aukų pareikalaus. Manyta prašymais iš valdžios ką nors išgauti. Višinskis betgi stėjo kovos, revoliucijos pusėn, sakydamas: "Vilkų bijai, tai nė miškan neik;

o kurie vilkų nebijo, tai nebaidyk; gana, kad jau tu pats užpečky drebėsi". Gi linkusius maldauti, jis plakė šaizia ironija.

Buvo žmonių manančių, kad kas rusas, tai jau ir lietuvių priešas. Višinskis tai nuomonei griežtai priešinosi. Ir kaip gi ne? Juk tuometinė Rusijos liaudis nekenėto paties jungo, kaip ir lietuviai. Rusijos inteligentija, o ypač studentija, buvo caro valdžios priešininkai. Ir Višinskis stėjo už ėjimą petis petin su visomis tautomis, siekiančiomis to paties tikslo — nuversti caro valdžią, sugriauti absoliutizmo sistemą. Jis savo "Credo" dėl to ir gana ryškiai dėstė:

"Mes mylim tėvynę, norim jai gero atnešti; mūsų priedermė yra pašalinti visa, kas tik jai kenkia; butinai turim kariauti su priešais, kurie nori mus praryti, mums blogą padaryti, nuo mūsų baudančiųjų lupų duonos kąsnį išplėsti. Mes turim kovot ir kovot! Kas tik nebutų mu. priešai, nežiūrėsim: ar tai labai aukštai pastatyta ypata, nors ji būtų dievo patepta ir dievo siųsta valdyti žmones; lai buna ji caras ar popiežius, vyskupas ar kunigas; lai buna tai mūsų didžiunai — galiunai kunigaikščiai arba kokios kaimyniškos tautos: broliai lenkai ar latviai, ar rusai, ar vokiečiai! Kova ir kova be paliovos. Tegul tik mūsų kova nebuna pagoniška, laukinė. Jei priešas nustotų mums blogą daręs, mes neturim teisės jį užgauti.

"Mes nepripažįstame kompromisų — tai diplomatų darbas eiti šunuodegiavimo keliais. Musų kelias tiesus, gale jo mums šviečia laisvė, lygybė ir meilė. Iš to kelio mes nė valandai neturime iškrypti: nenorime, kad mus apgaudinėtų, ir mes neapgaudinėkime!

"Dažnai tarp jaunų ir balių bendradarbių galima išgirsti protavimas: nereikia įžeidinėti kunigų, nereikia kliudyti bažnyčios papročių ir jos sutvarkymo; nereikia erzinti ir įžeidinėti valdžios aštrių pareiškimu savo judėjimo! Reikia nusilenkti prieš jėgą, kad iš jos paskui galėtume sau pagalbos sulaukti!

"Toli su tuo nueisim, vyrel! Tokiam aš patarčiau: sėdėk sau užkampy ar dar geriau — Gudijs gilumoj ant valdžios duonos; nejudink nei kojų, nei rankų, o labiausia valdyk savo liežuvį, kad kartais ir nejučiomis neįžeistum kokio šelmio; gyvenk su jais geruoju, ir jie tau bus geri; ir neįsui, kaip puikiai savo amžių baigsi, niekur tavo koja neužklius, niekas tavo širdies ir proto neužgaus — busi laimingas — žolyno ar kiaušės laimę pasieki. Kieno protas ir sąžinė yra šiek tiek pajudinti, tas ne tokios laimės trokšta sau ir savo broliams viengeničiams!

"Musų kareiviai nesamdyti, kiekvienas turi į kovą eiti iš įsitikinimo, atiduodamas visa reikalui atėjus, pasišveddamas nukentėti visus vargus ir nelaimes, kurie jį gali sutikti: turi žinoti, kad nei kalbėjimai, nei ištrėnimai negali sulaužti stiprios dvasios, pasišventusios darbuotis dėl nuskriaustos ir prispaustos tautos.

"Kas mūsų priešas? Ar maskoliai ar maskolių despotiška valdžia? Ar mes turim teisę neapkęsti gudo, kuris nėra viršininkas, valdžios tarnas ir jos idealų išpažintojas?

"Kas nori mus praryt: ar maskolių tauta, kaip tokią, ar maskolių cariskai poniška valdžia?

"Ne, mes netik neturime teisės neapkęsti maskolių tautos, bet privalome eiti išvien su jos apšviestais prieš vieno siekio — apšviesti žmones ir su jų pagalba nuversti despotišką valdžią.

"Ar mes kariaujame prieš bajorus ir ar turime teisę prieš juos kariauti?

"Bajoras — didelio ploto žemės valdytojas, bajoras — kunigas, kamendorius, bajoras — vidutinis pirklys — akalicos ukininkas, bajoras — dvaro tarnas, bajoras — elgeta! Še tau bajoriška kariuomenė! Prieš ją tai kariauja, žinoma, "klopas" muzikas: muzikas vyskupas, muzikas — šimtininko rubuose valdžios tarnas!

"Tai bent karas, tai bent priešai!... Net malonu žiūrėti!...

"Laikas ką suprasti, kad nors caru paliktų muzikas — bus mūsų priešas, o ne draugas, nežiurinti į tai, kad jis yra muzikų veislės, o ne kiekvienas skriaudžiamas darbininkas, elgeta pavargėlis negali būti mūsų priešas vien tik dėlto, kad tai bajoriškos kilmės".

VIŠINSKIO PAZIUROS Į TIKEJIMĄ IR KOVĄ SU KLERIKALAIS

Dalinai jau matėme kitame šio rašinio skyriuj, Višinskį esant liuosą nuo religijos ir matėme jo pažiuras į klerikalizmą, kaip į mirties nešėją, — aiškų, mirties nešėją visai pažangai. Tačiau pravartu žvilgtelti dar ir plačiau.

Šatrijos Raganai jis kartą rašė: "Jė, aš jaučiuosi gerai ir oras neprastas, tai nueiti į bažnyčią ir daug visokių žmonių pamatyti man smagu; prie tam turim knygą "Tamošius iš Kempės", kur gerą kalbą ir nepažįstamų žodžių atrandų, — tai ir laikas nevisai niekais praleistas. Bet nuolat į bažnyčią vaikščioti ir žiūrėti į burį avinų, kurie lupomis tapnoja, visai nežinodami ir negalvodami ką, tik dėl to, kad kitas avinas velniuku ir pekla gaudina — tai per daug silpnus turim nervus, kad galėčiau dažnai į tai žiūrėti. Pati pasakyk, ar nematai, kad visai vaikai, mergaitės ir berniukai, jokio kaip priguli supratimo apie tikėjimą neturi, juk jie į bažnyčią eina, kad juos kiti varu varo; ar nematai, kaip jie suėję į bažnyčią skaito knygą aukštyn kojomis turėdami arba slebizavoja nesuprantamus žodžius.

"Argi nematei, kaip kunigas sako ir daro tai, į ką pats netiki, arba apie ką neturi tikro supratimo, arba prisako pildyti tą, ko pats niekad ir nemanė pildyti? Ne, žmonių iš gilumos širdies su aiškiu protu tikinčių, žmonių tikrai krikščionių tarp jų, kurie bažnyčią nuolat lanko, aš nemaciau. O visgi krikščioniškas dušias pažystu!...

"Malda — tai įkvėpimas, tai dvasios pakilimas. O malda — numargintų popierių akimis permetimas, malda iš atminties kartojimas šimtų iškaltų žodžių — tai nuodėmė, tai parizėjystė, man bjauri, baisi, žmogų žeminanti..."

Kitur Višinskis sakė: "Mes tikim, kad ne tas bus išganytas, kuris penktadienį silkę valgys ir kas metai keturias mišias užpirks, bet tas, kuris neskriaus joku būdu savo artimo ir mylėdamas kels jį aukščiau ir padės įstoti į doros kelią".

Kaip matom, Višinskis nebuvo tikybos niekintojas ir bjaurotojas, bet jis ir nematė reikalo tikėti taip, kaip mokoma bažnyčioj.

Klerikalų veiklą jis permatė, kaipo trukdytoją pažangos. Tokia klerikalų rolė buvo tada, tokia ji yra ir dabar. Jei kai kas pasakoja, kad lietuvių atbudimo laikotarpis neturėjo sriovinių pasiskirstymų, tai tas pasakoja netiesą. Dėja, net Lietuvos mokykliniai vadovėliai, rikiuoją klerikalų "Tėvynės Sargą" su demokratų "Varpu", padeda tai netiesai šaknėti.

Jei Višinskis "Varpe" sakė: "Musų idealas — laisva ir nepriklausoma Lietuva, nusikračiusi svetimų ir savų despotų", — tai "Tėv. Sargo" redaktorius kun. J. Tumas-Vaižgantas teigė: "Politišką Lietuvos neprikulmybę skaitome už tuščią svajonę ir prieš aną atvirai protestuojame..." "sargiečiai", o su jais ir visa konservatiška lig kaulų smegenų Lietuva pripažįsta Rusijos cėsiorių tikru savo valdonu". Gi kunigų "Zinyčia" pranašavo, kad šimtai metų pralinksus, Rusijos viešpatystė "valdys ne tik mus, bet ir visą Europą". Ir sargiečiai raminosi Dievo valia.

Višinskis gi šaizdžiai ironizavo juos, sakydamas: "Kas stebuklų laukia, lai sau ramiai laukia ir miega, bet šalin nuo mūsų! Kas tiki caro malone, — laimingas, nes tiki, — bet šalin nuo mūsų!" Jis matė, kad lietuvių likimas yra jų pačių rankose. "Jei mes snausime", jis sakė, "tai ir Dievas mums nepadės. Mes atbusime — pražys mūsų tėvynė! Mes patys savo jėgomis mums priklausancias teises atgausime; taip pat ir kitos tautos savo jėgomis atgavo ir atgauna savo teises!"

Višinskis matė kunigus dėl ramos gyvenimo, dėl šiltos pirkelės, parsidavusių jų pačių neapkenčiamai valdžiai, ir linkėjo, kad jų laikraštis vieton vadintis "Tėvynės Sargu", vadintųsi "Rusijos Sargu", nes jie, esą, ir Lietuvos vardą palengva pamirštų, permainingdami į geriau skambantį valdžios, ypač žandarų akyse — "pasienio Rusija", "grynai rusiška šalis", "savo kampas", "abelna valstybė" ir j tai panašų.

"Sudiev, sargiečiai! — sakė Višinskis. "Negaliu pasakyt 'iki pasimatymui', (Taša ant 5 pusl.)

Susivienijimo Reikalai ir Veikla

SLA 12 apskrčio išvažiavimas

SLA dvyliktas apskritys rengia išvažiavimą, kuris įvyks rugsėjo 4 dieną, Summitt Grove. Musų Susivienijimo kuopos ir nariai kviečiami šiam išvažiavimui skaitlingai dalyvauti. Pikniko vieta yra labai graži ir patogi praleidimui laiko. Kiekvienas atsilankęs, turės progą susitikti su savo draugais, pažystamais ir taipgi su SLA kuopų veikėjais. Kadangi išvažiavimas įvyks Darbo Dienoje (Labor Day), tai kiekvienam patogiu tą dieną tokiaime parengime dalyvauti.

Turėsime gerus muzikantus, kurie gros lietuviškus ir amerikoniškus šokių. Turėsime skanaus alaus ir užkandžių. Bus ir visokių pamarginimų.

Taipgi prašau visas S. L. A. dvylikto apskrčio kuopas prisijusti po du darbininkus pagalbėti piknike dirbantiems. Taipgi prašau visas kuopas išrinkti delegatus į apskrčio suvažiavimą, kuris įvyks rugsėjo 24 dieną, Zeigler, Ill. Išrinkite ir į suvažiavimą prisijusti pilną delegatų skaičių. Padarykite ir gerų nutarimų dėl labo musų apskrčio, kuopų ir visos organizacijos ir įduokite tuos įsėmus savo delegatams į suvažiavimą atvežti.

Antanas Radzinskas,
SLA 12 apskr. pirm.

SLA 2 apskrčio išvažiavimas

SLA Antro Apskrčio 9-tas metinis išvažiavimas įvyko lepos 30 dieną, Lake Chauncey parke, Westboro, Mass. Nors oras buvo nepalankus dėl piknikų ir išvažiavimų, nes per visą dieną protarpiais lynojo, bet suvažiuojo tūk-

stantinė minia žmonių iš įvairių Mass. lietuvių kolonijų. Pikniko dalyviai linksminosi gražiam parke ir puikioje ir erdvoje šokių salėje.

Išvažiavimo dainų programą išpildė Gabijos ir Aušrelės chorai, sudainuojant po kelias laudies dainas. Šokiams griežė garsius J. Dirvelio orkestras. Iš skaitlingo burio puikių lietuvių tapo išrinkta gražuolė "Miss Susivienijimas". Šis garbingas vardas teko j-lei Elenai Kriaučelytei, iš Worcester, Mass., p. A. Kriaučeliui, žinomų veikėjų dukteriai. P-lė E. Kriaučelytė tapo apdovanota taure, kurią apskrčio padovanojo SLA prezidentas adv. F. J. Bagočius.

Piknike tvarkos prižiūrėjo ir sušilę dirbo komitetas: F. Kesleris, L. Stasiulis ir L. Paulauskas ir apskr. valdyba A. Kriaučelis, P. Yankus, J. Dvareckas, A. Namaksy ir skaitlingas skaicius kuopų darbininkų.

Išvažiavimas visais atžvilgiais pavyko.

Piknike buvęs.

Dar apie 2 apskrčio išvažiavimą

Liepos 30 dieną, kuomet įvyko SLA antro apskrčio išvažiavimas Lake Chauncey, Westboro, Mass., atrodė ant lietaus, bet iškentė nelijus. Tik apie šestą valandą pradėjo smarkiai lyti, tačiau bizniui neužkenkė ir žmonės dėl to nenukentėjo. Žmonių privaziavo nemažai.

Pirmiausia pradėjo groti J. Dirvelio orkestras ir tuo pradžioje pikniko linksmumai: šokiai, dainos ir juokai. O dainos pasigirdo ypač tuomet, kai atvažiavo Aušrelės choras ir kai pradėjo dainuoti, tai kai kurie pamiršo ir alų gerti, besiklausydami choro dainavimo. Po to ir visi dalyviai

pradėjo dainuoti. Taip ir tęsėsi linksmas piknikas.

Apie penktą valandą pradedo dainų ir prakalbų programą. Pirmiausiai apskrčio pirm. p. A. Kriaučelis, pasakė trumpą prakalbėlę ir pakvietė padainuoti Gabijos chorą iš So. Boston, Mass., kuriam vadovauja Stasys Paura. Po to kalbėjo SLA išdo globėjas St. Mockus, iš So. Boston, Mass. Po jo dainavo Aušrelės choras, vadovaujamas Jono Dirvelio, iš Worcester, Mass. Kiek vėliau buvo gražuolės rinkimas. Iš daugelio gražuolių viena buvo gražiausia, o ta garbė pateko apskrčio pirm. A. Kriaučeliui dukrelei Alenai Kriaučelytei. Ji gavo SLA Prezidento F. J. Bagočiaus padovanotą taure. Panelė Alena Kriaučelytė yra gera darbuotoja prie Aušrelės choro. Traukta laimėjimo dovanos \$100.00.

Piknikas baigėsi vėl vakare, gražioje nuotaikoje.

Garbė priklauso pikniko rengėjams, kurie viską taip gražiai surengė. Taipgi ačiū darbininkams už atlikimą savo pareigų, kurias atliko gerai ir pavyzdinai. Ypač daug darbo turėjo apskrčio išdinininkas p. J. Dvareckas.

Aušrelės choras, kuris dainavo šiame piknike, gavo kelis pakvietimus iš kitų kolonijų sekantį rudenį surengti koncertus. Šis choras, nepaisant vasaros karščių, kas savaitę renkasi ir praktikuojasi mokinasi dainavimo. Kiek teko sužinoti, tai pirmiausia važiuos į Conn. valstiją dainuoti radio pikniko, kurį rengia radio choras, iš New Britain, Conn. Tai įvyks rugpjūčio 13 J. Hanover Parke, Meriden, Conn. Ne tik choras į tą pikniką važiuos, bet žada ir šiaip daug žmonių važiuoti. O ten

nuvažiuos, ras savo giminių, draugų ir pažystamų.

A. Janušonis.

Manchester, Conn.

SLA 207 kuopos veikla.

Liepos 16 d. įvyko SLA 207 kuopos didelis piknikas. Svečių daug pribuvo. Piknikas pavyko visais atžvilgiais. Pikniko surengimui daugiausia pasidarbavo pirmininkas J. Užupis ir A. Tvaronaitis. Piknietė darbavosi: J. Užupis, A. Tvaronaitis, A. Birieta, J. Tvaronaitis, P. Ambrazas, A. Sokas, A. Savilionis, J. Tvaronaitis, Jr., J. Vilkevičius, Alg. Užupis ir F. Lemeris. Moterys: O. Lemerienė, J. Birietenė, S. Smith, p-lė Bastiutė, p-lė Zorskiutė, A. Palažienė, D. Tvaronaitienė ir pir. sunus Albinas Užupis.

Varde organizacijos kuopos valdyba taria ačiū visiems, kurie dirbo pareigime ir visiems atsilankiusiems.

Rengimo Komisija.

Dviejų kuopų piknikas.

SLA 207 kp. ir 124 kp. iš Hartford rengia bendrą pikniką rugpjūčio 27 d. Glastonbury parke, East Hartford, Conn. Kviečiame visus Manchesterio lietuvių atvažiuoti į šį pikniką. Rengimo komisija A. Birieta, A. Sokar ir pirmininkas J. Užupis.

SLA 207 kp. rengia ekskursiją dideliu busu į Pasaulinę Parodą lietuvių dienoje. Korisija Petras Ambrasas ir Juozas Tvaronaitis. Norintieji važiuoti malonės teikią naudą. Pirmiausia bus įvykis į jūrą garkščią simpatiją ir jūrą geltonkaspę dukrėlę. Butų mums labai malonu, kad gerb. Podolskiai įtrauktų jį į SLA jaunųjų įtaką.

Nors musų kuopos nariai veik visi suinteresuoti kuopos ir bendrai SLA geroje ir esamus parengimus lanko, kad sudaryti geresnį pelną, vienok išdėdini jį taipgi nemažai atsidavę ir pažiūrų palinkimams veikla taipgi nemažai. To be abejo kuopa nariams nedraudžia, jei tik pašalinis veikimas nedaro šalos kuopai. Kadangi jau visos srovės turėjo savo atskirus malonumus, todėl butų geistina, kad vėl išplity eilė kuopos naudai turėti dar vieną gegužinę. Su prantama, sunku tiems patiems nariams veikti ir remti šen ir ten, bet nepamirškime, kad pašalpinė draugija, kuri mus broliškai užjaucia, užtaria ir priglaudžia yra nemažiau svarbi, kaip visokie momentų tikslai.

Turėdami uolią komisiją, kuriai rupi kuopos parengimus padaryti įdomiais, mes tikime, kad ji dar kartą visus narius sukviės į vieną būrį bendram pasilinksminimui. Vasara greit prabėgs ir gamta išgins iš žalių pievų vėl į niurus svetaines.

Sekantis kuopos susirinkimas įvyks rugpjūčio 14 d., pirmadienio vakare, 7:30 val., 404 Bathurst St., Ukrainų salėje, kur ir visuomet susirinkimai laikomi.

O. I.

Youngstown, Ohio

Kelių kuopų didelis piknikas rugp. 13 d.

Bendras piknikas SLA 157 kp., LRKSA 63 kp., LDS. 9 kp. ir LLD 90 kuopos įvyks rugpjūčio 13 dieną, draugų Skirnevičių farmoje. Bus geras Victor Grinias orkestras, iš Thompsonville, Ohio, kuris gros lietuviškus ir amerikoniškus šokių. Bus gera platformė šokiams. Piknikas prasidės 12:30 val. po piet.

Kviečiame visus aukščiausių kuopų narius ir visus vietinius ir apilinkės lietuvius į tą pikniką skaitlingai atsilankyti. Bus gera proga susitikti savo draugus ir susipažinti su lietuvišiais iš kitų kolonijų. Bus gerų kalbėtojų, žurių tarpe ir teisėjas Spanguola, kuris šiame rudenį kandidatuoja į miesto majoro urėdą. Turėsime unijos kalbėtojų, jų tarpe ir lietuvių. Bus laimėjimas dovanų. Įžangą veltui.

Todel nėra abejonės, kad kiekvienam lietuviui bus smagu tokiame dideliame piknike dalyvauti ir smagiai laiką praleisti.

Kaip nuvažiuoti. Iš Youngstown reikia važiuoti keliu 422. Pravažiuojus Lincoln parką apie mylią tolimo — matysite iškabą po kairei Lamar Ave. Biskį pavažiavus po dešinei, rasite pikniko vietą.

Visus atsilankyti kviečia Rengimo Komisija.

Lankydami New Yorko Pasaulinę Parodą pamatykite Lietuvos paviloną

Atostogų metu lietuviai jau daugiau stengiasi atlankyti Pasaulinę Parodą ir sykiu pamatyti Lietuvos Pavilioną, kurį nors kaippo musų mažutės tautos nedidžiausias, bet visą apėjęs ir visą pamačius, yra labai žingeidus, gražus, naudingas. Sakoma ir kai kur rašoma, kad Sovietų Rusijos yra didžiausias ir gražiausias paviljonas, bet reikia atminti, kad rusai įdėjo įrengimui apie 8 milijonus dolerių (taip spaudoje buvo minėta), o Lietuva tikrai tarp 70-75 tūkstančių dolerių. Ir tai Lietuvos Respublikai buvo didelė našta šiais sunkiais laikais. O kad pagalbėti ir užlaikyti paviloną, tai visiems Amerikos lietuviams būtina reikia paremti: atsilankant nusipirkti sau ir kitiems dovanų, nes pavilione yra labai gražių išdirbinių iš medžio, odos, gintaro, knybus parengimus lanko, kad sudaryti geresnį pelną, vienok išdėdini jį taipgi nemažai atsidavę ir pažiūrų palinkimams veikla taipgi nemažai. To be abejo kuopa nariams nedraudžia, jei tik pašalinis veikimas nedaro šalos kuopai. Kadangi jau visos srovės turėjo savo atskirus malonumus, todėl butų geistina, kad vėl išplity eilė kuopos naudai turėti dar vieną gegužinę. Su prantama, sunku tiems patiems nariams veikti ir remti šen ir ten, bet nepamirškime, kad pašalpinė draugija, kuri mus broliškai užjaucia, užtaria ir priglaudžia yra nemažiau svarbi, kaip visokie momentų tikslai.

Turėdami uolią komisiją, kuriai rupi kuopos parengimus padaryti įdomiais, mes tikime, kad ji dar kartą visus narius sukviės į vieną būrį bendram pasilinksminimui. Vasara greit prabėgs ir gamta išgins iš žalių pievų vėl į niurus svetaines.

Sekantis kuopos susirinkimas įvyks rugpjūčio 14 d., pirmadienio vakare, 7:30 val., 404 Bathurst St., Ukrainų salėje, kur ir visuomet susirinkimai laikomi.

O. I.

Beje, užbaigdamas dar norėčiau savo nuomonę pridėti apie parodoje esančius "kryžius" ar tai iš medžio, ar iš

Laimėjimo bilietus turintieji

SLA 2 apskr. piknike buvo duodamos prie įžangos bilietų 8 pinigines dovanos vertės \$100.00, kurios teko sekančioms numeriams: 1 dovana \$35.00 teko No. 683, Geo. C. Stukas, 453 Broadway, So. Boston, Mass.; 2 — \$20.00 teko No. 3089; 3 — \$15.00 teko No. 1460 Annie Darcy, 5 Thornton St., Roxbury, Mass.; 4 — \$10.00 teko No. 2559. 5 — \$5.00 teko No. 1839 J. Zėmaitis, 98 Ward St., Worcester, Mass.; 6 — \$5.00 teko No. 3799; 7 — \$5.00 teko No. 3622; ir 8 — \$5.00 teko No. 2603 K. Sangaila.

Turintieji laimingą bilietą prašome atsiliepti ir prisiųsti bilietą, o mes pasiūsiame išlaimėtą dovaną.

Mereškevičius, sekr.,
387 Summer St.,
Lynn, Mass.

zalvario. Dar man nemačius Lietuvos Lietuvos paviliono, o jau girdėjau iš lietuvių kalbų, kad jau tų kryžių, tai garlybės ir jie visą skonį sugadina, ir parodoma sunkus (kryžiaus) Lietuvos gyvenimas. Bet tai toks pasakymas yra klaidingas. Kad kryžių Lietuvoje visur pavieškelėse yra, tai tiesa, bet jie yra sumaniai, gražiai, meniškai padaryti, net toki amerikoniškai ar kiti būvę Lietuvoje ar matę pačioje parodoje, labai gražiai ir moksliškai išsireiškia apie tų kryžių darbo vertę. Pavieškelis reikalinga pacituoti majoro R. Raven-Hart raštą tilpusi New York Times iš birželio 18 dienos, š. m. (kelionių-travel sekcijoje, paskutiniame puslapy):

"Visuose kaimuose pakelėse pastatyti kryžiai. Iš išvaizdos ir vardo galima įsivaizduoti, kad tai Bavarijos ar Austrijos modeliai kryžiai, bet tai klaidinga. Tokių kryžių niekur negalima rasti Vakarų Europoje, ir ištikrųjų jie yra tik krikščionių viršų prikabinu mazu krucifiksus, ar kurio nors šventojo figura ar paveikslas. Tikrumoje gi jie yra likę iš labai senos religijos, ir bažnyčia gerai tai suprasedama savu laiku buvo atsisakiusi juos toleruoti netoli bažnyčių ar kapų. Jie (kryžiai) daugiau primena Rytus negu Vakarų; daugiau pagodas negu bažnyčias; mes (maj. Raven-Hart) su savo bendrkalėliais matėme jų tuzinus, smulkiai ištyrinėdami ir beveik visį tie kryžiai primena orientališkumą (orientalių šalių panašumą)".

Taip, matote, pasakoją sveitintautis, turistai, kuris jau matęs visą pasaulį (Majoras Raven-Hart 1938 metų vasarą plaukė valtimi (canoe) nuo Merkinės iki Tilžės ir ką jis matė ir patyrė, labai gražiai aprašė New York Times dienrašty, birželio 18 d. travel sekcijoje. Net ir paveikslą tų kryžių įdėjo. Tą straipsnį Chicago J. AUNIMAS paskutiniame numery liepos mėnesį perspausdino ištais ir visiems lietuviams patariau pasiskaityti.

J. Sekys.

Ar atlikote
savo
SLA.
pareigą?

(Tąsa nuo 4 pusl.)

nes abejoju, kad galėtume pasimatyti, nes tikiu, kad man begyvenant dar vis reikės turėti rusų žandary ant savo sprando, o jūs iki to laiko gal galėsite atkreipti į save maloningą šviesiausią caro akį!... Na, tai mano akys to nemato! Lai aš užmerksiu jas, neparegėjęs taip pasibaissiu paveikslu, kuriam jūs kelią jau taisote!..."

Višinskis matė ateities ekonomikojo gyvenimo palengvinimą per įgijimą politiškosios laisvės, žmogaus ir piliečio teisių, panaikinių luomų, nacionalizaciją žemės ir darbo įrankių. "Tatai tik tolimoje ateity", jis sakė, "tegalai įvykti ir tatai kaip migloje šmėkšto. O dabar tuojau reikalaujame streikų laisvės, suteikimo darbo kiekvienam darbininkui, aprūpinimo darbininkų senatvėje, ligoje, nelaimėje, kad nei vienas įstatymas, nei vienas sumanymas — nei viena darbininkų gyvenimo permaina negalėtų įvykti be pačių darbininkų atstovų sutikimo".

Višinskis ryškiai pasakė, kad kova už lietuviškąsias raides musų raštams turi būti bendrinama ir už laisvą spaudą, nes gavimas lietuviškų raidžių dar toli gražu iki laisvų spaudai. Zėmaitis tvirtinimu: "Teisybė Višinskis sakė — sunku mums užrubežų spaudinti, sunku pargabenti, sunku užginti rašlįvą skleistį; bet atminti: rašome, ką norime ir kas reikia! Atgausim čia, tuoj užsės valdžia, užsodins cenzorius, perkrautins kiekvieną raidę... Tai iš vienos pusės, o iš kitos, užsės ant musų sprando klerikalai, užsmaugs mums gerklę, užčiaups dantis, neleis mums liuosai nė prasižioti, o savo spaudą visą atsukę prieš mumis suvartos..."

"Niekumet neužmiršiu tų jo žodžių, kaip jis teisingai išpranašavo!" — sakė Zėmaitis.

Dėlto, matomai, nors spauda ir buvo atgauta 1904 metais, demokratų "Uki-

ninkas" ir "Varpas" nebuvo sustabdyti leisti iki galui 1905 metų.

VIŠINSKIO MIRTIS

Jau keliose vietose minėjome, kad Višinskio sveikata galutinai įro. Pasitraukęs nuo "Liet. Ukininko", draugų patariamasis ir paremiamasis 1906 metų pradžioje važiuos į Šveicarijos Alpų kalnuosna gydytis. Pakeliuį sustojo Tilžėje ir ten rupinosi spausdinamais lietuvių raštais. Tačiau ten dar labiau pakenkė sau, peršalo, smarkiai susirgo, gavo greitąją džiovią ir, Berlyne, pasirgęs šešias savaites, balandžio 13 (26) numirė.

Jo kunas iš Berlyno buvo parvežtas laidoti Vilniun. Vyskupas Roppas, buvęs kadaise velionį susitikęs ir pažinęs, ir gerbdamas Višinskį kaip kultūringą ir taktišką žmogų, leido, kad ir mirusį be kunigo, laidoti katalikų kapuose. Laidotuvių eiseną buvo didelė ir nešta daug vainikų su įvairiais reikšmingais įrašais.

Višinskis numirė, bet jo idėjos, kurias dalinai suminėjome, dar tebėra nusenę ir už jas dar tebeina kovos, kaip Lietuvoje, taip ir kitose šalyse. Jo stovėjimas už tai, kad nereikia mums nei svetimų, nei savų despotų, nereikia mums nei karalių, nei kunigaikščių, nei kitų galiunų, kad kiekvienas gali pildyti vyriausybės priedermes, bile tik butų tam tinkamas žmogus, bile tik galėtų jam visus pavedamus reikalus gerai atlikti, bile tik tarnautų visuomenei, o ne savo asmeniui, ne savo bičiuliams.

Peržvelgę Višinskio gyvenimą, jo gaidynę, jo skaidrią asmenybę, įvertinę jo darbus ir sumanymą, pasiaukojimą visuomenei, mes daugely atvejų galime jo darbais stiprinti savus pasiryžimus, semtis sau to gaivumo, kurio jis buvo pilnas. Jo minčių aruodas neišsekė. Jo mintys ir šiandien, jau po 33 metų, dar nėra nusenusios. Jo mintys ir asmenybės pavyzdžiai tegul teikia mums daugiau energijos ir judrumo veikloje už darbo laudies reikalus!

Mūsų Korespondentai Apie Bendrą Lietuvų Veiklą Amerikoje

Bukime pasirošę Lietuvų Dienai

New Yorko Pasaulinės Parodos Lietuvių Dienos komitetas, rupindamasis Lietuvų Dienos, įvyksiančios šių metų rugsėjo 10 d., užtikrintu pasisekimu ir giliai tikėdamas, kad tinkamas jos įvykdymas aukštai pakels lietuvių išeivijos vardą visoje Amerikoje, nuosirdžiai kviečia ir prašo visas amerikiečių lietuvių kolonijas būti pasiruošusias atlikti šiuos patarimus:

1) Visos ekskursijos, vykstančios traukiniais, autobusais ir garlaiviais, apsirūpino tautinių spalvų papuošalais; traukiniai, garlaiviai, autobusai ir automobiliai papuoštinai atitinkamo dydžio lietuviškomis vėliavomis.

2) Nuo rugsėjo 1 iki rugsėjo 9 d. plačiai informuoti savo vietos amerikiečių spaudą.

3) Išvyksiančias ekskursijas fotografuoti, pasikviečiant amerikiečių spaudos atstovus.

4) Visų nuotraukas, amerikiečių spaudos aprašymus, prašimus, jei galima, po 5 egzempliorių atsiųsti komitetui (16 West 75 Street, New York City), kurs po Lietuvų Dienos paruoš atitinkamą santrauką, o pirmo to galės parodyti didžiosios spaudos atstovams.

5) Ekskursijų vadai prašomi pasirūpinti, kad viešbučiai, kur bus apstovėję lietuviai stambesnėmis grupėmis, iškeltyti ir Lietuvos vėliavas; tam tikslui būtų galima panaudoti savo atsivežtas vėliavas, kurias turės prie traukinių, garlaivių ar autobusų.

6) Lietuvų Diena yra visų amerikiečių reikalas. Jos pasisekimas žymiai priklausys ir nuo to, kiek bus surinkta lėšų. Musų prašymas: kuogrečiau siųsti komitetui surinktus už L. D. ženklelius pinigų, nelaukiant, kol jie visi bus išplatinti. Tuoju siųskite surinktas sumas, o neparduotus ženklelius turėdami dar progos paskleiskite: jei nebūtų vilties visus pasimtus ženklelius išplatinti, prašome juos grąžinti.

7) Lietuvų Dienos globėjų ir rėmėjų skaičius tiek iš draugų, tiek iš atskirų asmenų dar per mažas. Lietuvų Dienos globėjo vardas ir diplomai suteikiamas tiems asmenims, kurie paaukvoja bent po 25 dol. ir toms draugijoms, kurios paaukvoja bent po 50 dol. Lietuvų Dienos rėmėjo vardas ir diplomai suteikiamas tiems asmenims, kurie paaukvoja bent po 10 dol. ir toms draugijoms, kurios paaukvoja bent po 25 dol.

8) Lietuvų Dienai atžymėti bus išleistas atitinkamas spaudinys-programas, kuriam, be įvairios naudingos lietuviams ir amerikiečiams medžiagos, bus atspausdinti vardai asmenų, draugijų, bei įstaigų, paskyrusių po 5, 10, 25 dol. ir daugiau. Programo turinys jau redaguojamas; programos spausdinio busimieji rėmėjai (atskiri asmenys, draugijos, profesionalai, prekybininkai, amatininkai) prašomi paskubėti su savo atitinkamu įnašu; tai padaryti prašome iki rugpjūčio 20 d.

9) Iš visur, kur tik organizuoti ruošiamasi Lietuvų Dienai, laukiame žinių, kad galėtume geriau painformuoti Pasaulinės Parodos vadovybę ir kitas įstaigas, kurios galės tiksliau patarnauti lietuvių reikalams ryšium su įvykstančia Lietuvų Diena.

10) Ypatingai kreipiamės į jaunomene, dalyvaujančią Lietuvų Dienos programoje. Kviečiame ją pasirodyti drausmingai, giliai pareiginga ir lietuviškai ištverminga. Nuo jaunomėnės entuziazmo ir tvarkingumo „dėg“ kas priklausys.

Visiems darbuotojams komitetas nuosirdžiai dėkoja, laukia tolimesnės paramos ir naudingų patarimų.

Jonas Budrys,
Generalis Konsulas
Komiteto garbės
prezidiumo vardu

Juozas B. Laučka,
Komiteto pirmininkas.

Detroit, Mich.

Dailės choro išvažiavimas buvo sėkmingas

Liepos 16 d. Detroito Lietuvų Dailės Choras surengė vieną iš didžiausių ir linksmiausių išvažiavimų laivu Put-in-Bay. Pereitą metų Dailės Choras turėjo tokį pat išvažiavimą, bet šių metų išvažiavimas buvo daug linksmesnis ir skaitlingesnis.

Laivas, kuris vežė ekskursantus į Put-in-Bay salą yra pusėtinai didelis, jame gali tilpti apie 25 šimtai žmonių. Tarpe to didelio skaičiaus matėsi didelis burys mūsų tautiečių lietuvių, nes kur tik nepasisuksi — girdėjosi lietuviškos kalbos. Vieni lošė su savo draugais ir pažistamais, o mūsų gražūs lietuviškas jaunimas šoko prie geros brkėstros ir gerai įrengto svetainės.

Kelionė į Put-in-Bay laivu labai buvo trumpa ir 2 val. po pietų pasiekė salą. Visi skubinos bėgti iš laivo, kad gauti geras vietas tame graziame darže.

Vienoje vietoje susidarė tikra lietuvių kolonija. Stalai apdėti valgiais ir kaip viena šeimyna sėdosi prie skanių užkandžių. Ištikrųjų, atrodo, kaip kokis bankietas. Stalai ir suolai buvo sustatyti po gražiais ir žaliuojančiais medžiais.

Tuojaus po pietų jaunimas pradėjo žaisti visokius lietuviškus žaislus. Pamatę jaunimą taip gražiai žaidžiant ir senesni prisidėjo sykiu ir padarė didelį ratą. Pamatę sveitintuosius nustebo ir gėrėjosi mūsų jaunimo žaislais.

Pasibaigus žaislams, išsikirstė buriais po gražųjį daržą: vieni maudytis nuėjo, kiti taip pavaiškėti, o kiti pasiliko prie stalų kortomis lošti ir tt.

Tos 5 valandos greitai prabėgo, o 7 val. jau turėjome grįžti atgal į Detroitą. Gryžom namo visi patenkinti visi linksmi, tik viena draugė Frances Narmantienė buvo nelinksmas, nes ji išliko nelaimė: kada jina žaidė sykiu

su jaunimu, paslydo ir koją susižeidė. Visi lietuviai, dalyvavę šiame išvažiavime, apgailestauja ir vėlina greitai pasveikti.

Gryžtant namo, choras 9:30 val. pradėjo programą ant laivo. Nors choro mokytojo Stasio Vaitelio nesirado šiame išvažiavime, vistiek atsirado jauna ir gabi lietuvių Mary Yurkus, kuri skambino pianą ir Dailės Choras sudainavo keletą linksmų dainelių. Ištikrųjų, Dailės Choras nustebino klausytojus, kada užtraukė lietuviškas skambias čainas. Netik lietuvių subėgo klausytis, bet ir svetintuosiai klausėsi ir net laivo kapitono pagelbininkas pribuvo ir jis gėrėjosi ir klausėsi iki pabaigos programos. Keletas dainelių buvo sudainuota išverstų iš anglų kalbos, taigi ir amerikiečiams buvo proga sykiu su choru dainuoti. Pabaigoje programos gražiai padainavo solo Albertas Vasilauskas.

Tai turbūt pirmas tokis buvo išvažiavimas laivu tarpe Detroito lietuvių.

Vienuoliktą sugryžom namo visi patenkinti ir linksmi ir visi klausinėjo, kada kitas Dailės Choro išvažiavimas įvyks.

P. Kučinskas.

Mar Lin, Pa.

Pats sau išsirašė vedybų leidimą.

Pottsvilės teismas nubaudė tulą Juozą Zedonek 9 mėnesiams kalėjimo už sudažymą kito žmogaus troko. Juozas, kaipo Amerikos kareivis, tuoj paleistas laisvai ir pavesta jam teismo kambarius valyti. Čia Juozą aplankydavo jaunos merginos, nes jis buvo dar tik 25 metų amžiaus vaikinai. Jų tarpe jį lankė ir Eleonora Flyte, 16 metų mergina. Pagaliau, jėdu nutarė apsisvesti, nes laukti kol vaikinai išbaigs savo "tarnybą" per ilgą.

Liepos 15 dienos 5 val. vakare Juozas, neva užtrukęs su savo darbu, registracijos kambary, pasiėmęs vedybų leidimo blanką su teismo viršininko Judge Henry Houck

vardu ir ją išsirašė sau ir savo merginai, padarydamas neva vedybų kontraktą. Viskas išrodė derai. Bet Eleonoros motina, dabodama savo mergaitę, jos pasigėdo ir vėliau įdėvė policijai.

Liepos 28 dieną konstebelis R. L. Evans surado Eleonorą dirbant valgykloje Schuykill Haven, Pa., ir suareštavo. Mergina tuoj pradėjo gynybą, sakydama, kad ji neturi jau motinos, nes pati yra vedusi moteris su Juozu Zadenka. Čia ir viskas būtų buvę gerai, jei Juozas teisėjo vardą būtų įrašęs gerai į vedybų kontraktą. Dabar kitas teisėjas Judge Paul paėmė merginą tardymui ir ji bene bus pasiųsta į pataisos namus, o Juozas Zadenko uždarytas į kalėjimą aklina.

Pradėjo lyti.

Po 26 dienų sauros ir čia pradėjo lyti. Liepos 30 dieną jau buvo gerokai prilyta. Gal nors kiek atitaisys bulves ir rudėninį šieną-atolą, nes čia ant ukių viskas išdžiuvę nuo sauros.

Mūsų valstijos gubernatoriaus A. H. James vis prikreičia naujų špūsų. Liepos 30 dieną daugelio ir visokių partijų žmonės buvo surengę nemažą biznio pikniką. Bet išgirdę gubernatoriaus naują įstatymą, kad biznio tikslu negalima piknikų rengti, tai giros tą dieną buvo tuščios.

A. J. Banišauskas.

Stamford, Conn.

Piknikas.

Svento Jono Krikštytojo draugija rengia išvažiavimą-pikniką, kuris įvyks rugpjūčio 20 dieną, Kuozns Grove, Springdale, Conn. Minima draugija gyvuoja jau 38 metai. Apie 20 metų atgal buvo turtinga nariais ir turtu. Bet laikui bėgant nupuolė, nes senesni nariai išmirė, kiti išvažiavo į kitus miestus ir dabar tik visai mažas būrelis narių belieks.

Liepos 20 dieną tapo palaidotas vienas iš seniausių minimos draugijos narių, Pranas Pastila. Tegul jam bus lengva šio krašto šalioji žemėlė.

Pasilikęs narių mažas būrelis, dar vis stengiasi išsilaikyti ir rengia parengimus, išvažiavimus ir tt. Kviečiame vietinius ir apilinkėse lietuvių į aukščia minimą mūsų draugijos pikniką atsilankyti ir savo atsilankymu mūsų draugiją paremti. Muzikantai bus iš Bridgeporto ir gros visokius sokių — lietuviškus ir amerikoniškus. Įžanga 35c. Nepaileiskite šios progos — atsilankykite, nes tai bus paskutinis šio sezono išvažiavimas-piknikas.

Komisija.

Kuopų Susirinkimai

LOWELL, MASS. — SLA 173 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks rugpjūčio 12 dieną, 7 valandą vakare, priprastoj vietoj. Visi nariai ir narės malonėkite dalyvauti ir užsimokėti mėnesines duokles. Taipgi yra ir kiti svarbūs reikalai aptarimui. L. Petkevičius, sekr.

SHENANDOAH, PA. — SLA 303 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks rugpjūčio 6 d., 1 val. po pietų, Simenio svetainėje, 13 E. Centre St. Meldži visus narius atsilankyti ir užsimokėti savo mėnesines duokles. Atėdami atsiveskite savo draugus prirašyti prie SLA 303 kuopos. Juzefa Paulavičienė, sekr.

PROVIDENCE, R. I. — SLA 347 kuopos susirinkimas įvyks rugpjūčio 12 d., 5 val. po pietų, LAPP Klubo name, 475 Smith St. Malonėkite visi nariai ir narės laiku pribūti ir užsimokėti savo mokesčius, kad neliktumėte suspenduoti.

V. J. Bankauskas, sekr.

NEW BRITAIN, CONN. — SLA 34 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks rugpjūčio 10 d., 8 val. vakare,

Lietuvių svetainėje, 354 Park St. Visi kuopos nariai malonėkite atsilankyti skaitlingai, nes bus apkalbėta kaslink rengiamo pikniko, kuris bus rugpjūčio 20 d. Schuetzen Parke, Meriden, Conn. Taipgi yra ir daugiau kuopos bėgančių reikalų apkalbėti. Atėdami atsiveskite savo draugus ir drauges prirašyti prie SLA 34 kuopos.

Petras P. Pilipauskas, sekr.

SLA KUOPŲ IR APSKRIČIŲ PARENGIMAI

EAST WHITE PLAINS, N. Y. — SLA 309 kuopa rengia didelį pikniką sekmadienį, rugsėjo 3 dieną, Shmaleng Farm, Conn. Prasidės 1 val. po pietų ir tęsis iki 3 val. ryto. Įžanga 25c. Piknikas bus graziame miške, todėl kviečiame visus vietas ir apilinkėse lietuvių ir lietuvių dalyvauti. Bus geros muzikantai net iš Brooklyno ir gros lietuviškus ir amerikoniškus

sokių. Taipgi bus skanių užkandžių ir visokių gėrimų. Pusė pelno bus skiriama Klaipešos pabėgėliams. — Visus kviečia Rengėjai. MERIDEN, CONN. — SLA 8 ir SLA 34 kuopos bendrai rengia išvažiavimą-pikniką, kuris įvyks rugpjūčio 20 dieną Schuetzen Parke, Meriden, Conn. Vietos ir apilinkėse lietuvių malonėkite atsilankyti į viršminėtą pikniką, nes rengėjai lauks jūsų ir patarnaus jums mandagiai. Orkestras bus geras. Įžanga veltui. — Kviečia Rengėjai.

FENDRĄ PARENGIMĄ ir didelį pikniką bendrai rengia SLA 124 kp. iš Hartford ir SLA 207 kp. iš Manchester rugpjūčio 27 d., 8 m. Lietuvių Sąjūdo graziame parke, Glastonbury, sustojimas 24-tas, East Hartford, Conn. Prasidės 12 val. diena ir traukis iki vėlei vakaro. Sirdingai kviečiame visus lietuvių ir lietuvių atvažiuoti į mūsų pikniką, o mes visus maloniai priimsime ir pavaišinsime. — Valdybos ir Rengėjai.

SENIASIAUSIAS AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS VIENYBĖ

SVARBUS ĮVYKIAI DABAR KASDIEN ISTINKA.

VIENYBĖ skaitydami, greičiausiai ir kasdien sužinosite svarbiausius įvykius po visą pasaulį.

VIENYBĖ plačiai rašo apie Amerikos lietuvių veikimą, keliai aikštėn ir gina tautinius lietuvių reikalus, platina mokslą ir kultūrą, kovoja su lietuvių nutautimu.

VIENYBĖ kas savaitę leidžia jaunimui puslapį anglų kalba ir Moterų Pasaulį.

VIENYBĖS dienraštis metams siuntinėjamas už \$5.00. Metinę prenumeratą išsųk sumokėję dienraščio čionai gauna dovaną — gerų knygų.

VIENYBĖS vienos dienos laida nemokamai siunčiama susipažinti.

VIENYBĖ turi turtingą knygyną. Reikalaukite katalogų.

VIENYBĖ užlaiko didelę apsaugą. Spausdina laikraščius, žurnalus, reikalingas kontramams knygas ir blankus, tikėtus, skelbimus, orderių knygetes ir atsakomąjį atlieka visus kitus spaudos darbus. Visais reikalais kreipkitės:

VIENYBĖ

193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖS UŽSIENIŲ INFORMACIJŲ BIURAS. Paruošia laivakortes visų keliavimo linijų geriausių ir greičiausių laivų ir Klaipešą ir kitus uostus. Išrupina dokumentus ir išrengia keleivius į visas pasaulio šalis. Pageibisti surasti seniau atvykusių laivų vardus ir datas. Suraso įvairius dokumentus, notarinius įgaliojimus, pirkimo ir pardavimo aktus. Daro nurašus ir vertimus lietuvių, anglų ir kitomis kalbomis. Persiunčia pinigų ir kitus siuntinius.

VIENYBĖ TRAVEL BUREAU,

193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

ŠTAI JUMS PROGA

"Naujoji Gadyne" — Vienas Doleris Metams

DEVYNI METAI kaip leidžiama populerus savaitraštis "Naujoji Gadyne". Dabar nutarta leisti du kartus į savaitę. Tuo tikslu mūsų bendrovės direktoriaus paskelbia vąjį ir tikisi gauti 1,000 naujų skaitytojų. "NAUJOSIOS GADYNĖS" reguliari kaina 2 doleriai metams. Bet dabar, ruošiantis prie du kart savaitinio laikraščio, naujiem skaitytojams toji kaina ant pusės nukertama — už vieną dolerį metams.

VIENAS DOLERIS metams už savaitinį aštuonių puslapių laikraštį — pirmas tos rusies bandymas Amerikos lietuvių spaudos istorijoje.

NAUDOKITĖS tuo mūsų pasiulymu šiandien ir rytoj; nelaukit ir neatidėliokit, nes terminas gauti "Naująją Gadyne" už vieną dolerį metams yra trumpas ir nebus prailgintas.

PRIESINGAI, mūsų bendrovės direktoriaus rezervuojasi teisę savo pasiulymą atšaukti, kaip greitai ji matys reikala tatau daryti.

RASYDAMI MUMS kartu įdėkite vieną dolerį — jūs gausit populerų 8 puslapių laikraštį. Adresuokite taip!

NAUJOJI GADYNĖ

220 Leonard Street Brooklyn, N. Y.

PAŽYMĖJIMAI IS REDAKCIJOS KREPSIO

NESENAI visi džiaugėmės, kad į Ameriką atvyks Vytauto Didžiojo Universiteto studentų choras dalyvauti Pasaulinės Parodos lietuvių programoje rugsėjo 10 dieną ir duoti keletą koncertų Amerikos lietuvių kolonijose. Bet to džiaugsmo jau neturime, nes gavome pranešimą, kad tas choras į Ameriką neatvyks. Neatvykimo priežastis, rodos stoka pinigų. O plačiau apie tai žada painformuoti Lietuvų Dienos programo komisiija.

LIETUVIŲ paviljoną Pasaulinėje Parodoje lanko daug žmonių. Ypač jį aplanko lietuviai, jų tarpe ir Amerikoje gimę-auge lietuviai jaunuoliai. Kodel paviljoną svarbu lankyti, jau buvo rašyta praeitame Tėvynės numery. O šiame numery telpa brolio J. Sekio rašynys, kuris partartina visiems perskaityti.

LAIKAS bėga ir bėga. Kaip vanduo srauniame upely. Ar senai čia buvo SLA Pildomosios Tarybos rinkimai? Ar senai buvo mūsų organizacijos seimas? Ar senai pradėjome pirmąjį Pažangos Vąjį? O pasižiūrėkim: Pažangos Vąjus geromis pasekmėmis jau džiaugiamės. Ki-

ti Pildomosios Tarybos rinkimai netoli. Nepertoliausia ir kitas seimas. Taipgi artinasi ir antrasis mūsų Susivienijimo Pažangos Vąjus. Artinasi ir ruduo. Artinasi ir mūsų veikimas žiemą. Laikas bėga. O mes jį vykime su gerais darbais, kad prabėgus tam laikui, vėliau kas nors galėtų pasakyti, jog mes gyvenome ir ką nors nuveikė palikime.

LIETUVIŲ diena Pasaulinėje Parodoje jau netoli, jau tik už mėnesio laiko. Daugelis lietuvių rengiasi į tą sąskridį atvykti. Kai kur organizuojama traukinių ekskursijos, busai ir kitos susisiekimo priemonės. Prie to organizavimo prisideda ir mūsų Susivienijimo kuopos. Gerai, kad mūsų broliai ir seserys taip širdingai lietuvių veikimu rupinasi. O šis veikimas tai toks istorinis įvykis, kokio vargiai kuomet nors sulauksime. Del to svarbu visiems jame dalyvauti.

NESENAI Chicagoje įvyko SLA Senelių Prie-glandos Komisijos susirinkimas. Tame susirinkime dalyvavo ir kiti komisijų nariai bei pirminkai. Apie tai trumpai buvo pranešta Naujienose. Tą pranešimą ir mes pakartojome. Bet kas ten

nuveikta, kas nutarta, kol kas, dar nežinome. Butų gerai, jei to susirinkimo dalyviai mūsų narius su jo nuveiktais darbais supažindintų, apie tai pasakelbiant mūsų organe Tėvynėje.

RUDUO jau netoli ir dabar laikas pagalvoti, ką veiksime šį rudenį ir šią žiemą. Svarbu visokius gerus darbus veikti. Bet būtų taipgi labai svarbu, jei kiekviena mūsų Susivienijimo kuopa pagalvotų apie įsteigimą lietuvių kalbos mokyklėlės savo kolonijoje. Kai kurios kuopos, ypač SLA ketvirtą apskričio kuopos, tuo gana gyvai rupinasi. Nuo jų nereikėtų atsilikti ir kitoms kuopoms. Ypač kuopoms tokių didelių kolonijų, kaip Chicago, Brooklynas-New Yorkas, Philadelphia, Clevelandas, Detroitas, Bostonas, Worcesteris ir kitos. Tokių kolonijų kuopos, kur yra daug lietuviško jaunimo ir kur tas jaunimas kaip sniegas prieš saulę šiame "tarpinio katilė" paskubomis tirpsta.

GERA būtų, jei mūsų nariai ir knygų skaitymai rudenį ir žiemą susirūpinę. O kad tai lengviau atsieks — kuopos galėtų įsteigti savo knygynėlius. Knygų skaitymas — geras dalykas: Geresnis, negu pasivažinėjimas auto-

mobiliu ir sėdėjimas juduose. Knygos mus moko gyventi. Knygos parodo kas gera ir bloga. Skaitydamas knygas, matai visą pasaulį, jo vargus ir laimes. Iš lietuviškų knygų mes matome savo tautos eiseną ir jos žmonių dvasią.

ŠIAME Tėvynės numery telpa brolio St. Jasulionio rašynys apie lietuvių tautą ir jos žmones mylėjusį žmogų — velionį Povilą Višinskį. Tas raštas yra ilgas, bet įdomus skaityti. Jį turėtų kiekvienas Tėvynės skaitytojas perskaityti.

SUSIVIENIJIMO "flapauzė" jau pradeda atėti į tvarką. Kai tik bus užbaigta jos sienos dažyti — nebebus daugiau "flapauzė", o gerai pakeliamas darbo sąlygoms namas, iš kurios bus patogų visiems nariams patarnauti ir mūsų organą Tėvynę išleisti.

KAI kurie mūsų organizatoriai rašinėja ir mus klausia, kada prasidės antras Pažangos Vąjus? Tai priklausys nuo to, ką apie antrą Pažangos Vąjį pasakys Pildomosios Tarybos suvažiavimas, kuris įvyks spalio mėnesį.

Kokiame Stovyje Rado SLA Reikalus Apdraudos Departamentas

Pennsylvanijos valstijos vyriausio gyvenimo apdraudos egzaminuotojo raportas apie SLA stovį iki 1937 metų pabaigos

(Continuation)

Certificates terminated old age 1935	3	600.00
Certificates terminated by death 1935	214	94,000.00
Certificates terminated by death 1936	212	86,600.00
Certificates terminated by death 1937	237	101,450.00
Certificates terminated by old age 1937	1	150.00
Total	667	\$282,800.00
Certificates lapsed during 1935	700	304,800.00
Certificates lapsed during 1936	438	209,850.00
Certificates lapsed during 1937	647	239,250.00
Total	1,785	\$753,900.00
Certificates decreased during 1935		13,600.00
Certificates decreased during 1936		5,500.00
Certificates decreased		

FINANCIAL STATEMENT — DECEMBER 31, 1937

	Mortuary Fund	Disability Fund	Miscellaneous Fund	Juvenile Fund	Expense Fund	Totals
Balance from previous year	\$1,585,072.88	\$158,234.32	\$39,152.64	\$39,459.42	\$13,009.21	\$1,834,928.47
INCOME						
Membership fees					1,082.65	1,082.65
Assessments during first 12 months of membership of which all or an extra percentage is used for expense					1,082.65	1,082.65
All other assessments or premiums	114,643.80	68,229.32		1,037.82	24,954.56	183,910.94
Dues and per capita tax					24,954.56	24,954.56
Widows and orphans			2,797.53			2,797.53
Other payments by members (Philanthropy)			1,703.34			1,703.34
Official publications					11,913.38	11,913.38
Total received from members	\$114,643.80	\$68,229.32	\$4,500.87	\$1,037.82	\$44,840.24	\$233,252.05
Deduct payments returned to applicants and members	180.97	52.20	3.60	3.08	265.36	505.21
Net amount received from members	\$114,462.83	\$68,177.12	\$4,497.27	\$1,034.74	\$44,574.88	\$232,746.84
Gross interest received on mortgages	18,420.99					18,420.99
Gross interest on bonds — \$22,550.51 and dividends on stocks — \$570.00 less \$681.88 accrued interest on bonds acquired during the year	20,346.13	2,092.50				22,438.63
Gross interest received on deposits	575.10					575.10
Gross interest from foreclosures	12,100.80					12,100.80
Gross income from Society's property, including \$1,680.00 for Society's occupancy of its own buildings	22,341.02					22,341.02
Sale of lodge supplies					74.37	74.37
From all other sources:						
Advertisements					738.90	738.90
Subscriptions					79.50	79.50
Subordinate lodge surety bonds					427.50	427.50
Job printing					117.40	117.40
Certificate changes					173.00	173.00
Pins, fobs, etc.					2.25	2.25
Sundries					462.73	462.73
Literature			8.40			8.40
Deficiency judgements	1,544.43					1,544.43
Gross profit on sale or maturity of ledger assets:						
Bonds	1,687.95					1,687.95
Gross increase by adjustment in book value of ledger assets:						
Real estate	49,423.48					49,423.48
Total Income	\$240,902.73	\$70,269.62	\$4,505.67	\$1,034.74	\$46,650.53	\$363,363.29
DISBURSEMENTS						
Death claims	108,343.35			100.00		108,443.35
Sick benefits and accident claims		53,261.50				53,261.50
Total benefits paid	\$108,343.35	\$53,261.50		\$100.00		\$161,704.85
Custody and advisory service on securities					1,694.50	1,694.50
Commissions and fees to agents, deputies and organizers					2,279.05	2,279.05
Bonds of officers and lodges					1,627.13	1,627.13
Insurance, social security, unemployment compensation and stock					1,237.63	1,237.63
Salaries of printshop employees					8,119.20	8,119.20
Salaries and all other compensation of officers, trustees and committees					6,025.00	6,025.00
Salaries of office employees (a)					7,958.50	7,958.50
Medical examiner's fees — \$262.75, inspection of risks — \$15.50					278.25	278.25
Traveling and other expenses of officers, trustees and committees					1,815.27	1,815.27
For collection and remittance of assessments and dues					15.78	15.78
Insurance department fees and expenses					191.00	191.00
Rent for Society's occupancy of its own building					1,680.00	1,680.00
General office maintenance and expense					449.90	449.90
Advertising, printing and stationery					773.40	773.40
Postage, express, telegraph and telephone					1,191.03	1,191.03
Lodge supplies					11.73	11.73
Official publication					6,342.52	6,342.52
Legal expense					600.00	600.00
Actuary fees					334.75	334.75
Furniture and fixtures					74.72	74.72
Taxes, repairs and other expenses on real estate					22,635.16	22,635.16
All other disbursements:						
Literature					84.88	84.88

during 1937	5,200.00
Total	\$24,300.00
Total terminations	3,452
Certificates in force 12/31/37	14,503
	\$6,583,200

SCOPE OF EXAMINATION

The previous regular examination by the Insurance Department of the Commonwealth of Pennsylvania was made in 1935 as of December 31, 1934.

The present examination covers the period from the above date up to and including December 31, 1937.

Thorough test checks were made of all items of income and disbursements; verification of assets; compilation of sufficient liabilities; verification of annual statements filed by the Alliance with the Insurance Department for the interim period.

FINANCIAL STATEMENT

The following financial statement compiled from the books of accounts and subsidiary records reflects the financial position of Lithuanian Alliance of America as developed by this examination for the year ending December 31, 1937.

After verification of the records the balance shown in the annual statement filed with the Insurance Department for the year ending December 31, 1936 was taken for the starting balance for the present examination.

Widows and orphans	3,025.00	3,025.00
Philanthropy	400.00	400.00
Book printing	7,000.00	7,000.00
Permanent additions and improvements to real estate	40,200.00	40,200.00
Appraisers		220.00
Miscellaneous		640.72
Gross loss on sale maturity of ledger assets:		
Real estate	1,222.90	1,222.90
Bonds	30,554.14	3,337.50
Gross decrease by adjustment in book value of ledger assets:		
Real estate foreclosure expenses, taxes, etc.	2,154.13	2,154.13
Deficiency judgements	1,544.43	1,544.43
Total Disbursements	\$206,654.11	\$61,599.00
Balance	\$1,619,321.50	\$166,904.94
	\$33,148.73	\$40,393.16
	\$16,099.66	\$1,875,868.99

LEDGER ASSETS

Book value of real estate	\$499,237.68
Mortgages	431,940.00
Book value of bonds	834,589.52
Book value of stocks	33,842.50
Cash in office	1,500.00
Deposits in banks not on interest	48,956.17
Deposits in banks on interest	8,857.92
Loans to students	7,970.00
Relief loans to unemployed members	8,975.20
Total Ledger Assets	\$1,875,868.99

NON-LEDGER ASSETS

Interest due on mortgages	8,578.95
Interest accrued on mortgages	3,599.44
Interest accrued on bonds	6,305.70
Rents accrued on Society's property	898.62
Total interest and rents due and accrued	19,382.17
Office inventory	2,778.00
Printing plant	2,220.53
Literature	2,245.65
Lodge supplies	375.49
Total Non-Ledger Assets	\$27,002.38

Gross Assets	\$1,902,871.37
Gross Assets (brought forward)	\$1,902,871.37

DEDUCT ASSETS NOT ADMITTED

Mortgage interest over one year due	\$8,578.95
Deposits suspended banks less \$3,439.46 estimated amount recoverable 50%	3,439.45
Book value over a mortgized or investment value of bonds	272,499.49
Book value over market value of stocks	21,994.80
Other Assets:	
Office inventory	2,778.00
Printing plant	2,220.53
Literature	2,245.65
Lodge supplies	375.49
Loans to students	7,970.00
Total Assets Not Admitted	322,102.36
Total Admitted Assets	\$1,580,769.01

LIABILITIES

Losses and claims:	
Deaths	19,886.03
Sick	9,357.75
Total Claims	\$29,243.78
Salaries, rents, expenses, commissions, etc., due or accrued	444.98
Advance assessments or premiums	1,560.23
Total Unpaid Claims and Other Current Liabilities	\$31,248.99
Reserves computed N. F. C. 4%, American Experience 4%, Juvenile Term to age 16 — American Experience	1,043,643.00
	73.00
Total Reserves	1,043,716.00
Special and contingency reserves	103,892.85
Total Liabilities	\$1,147,909.84
Unassigned Funds	401,811.17
Total	\$1,580,769.01

FUNDS

Mortuary Fund

All mortuary assessments received from members, together with the income and profits received from the varied assets of the Alliance, are credited to this fund.

All claims arising from death benefit certificates issued (excepting Juvenile certificates) together with expenses and losses incurred in connection with Mortuary Fund assets are disbursed from the Mortuary Fund.

Disability Fund

This fund is maintained through assessments received from members who choose to pay such assessments as charged in the various classes for sick and accident benefits. Only sick and accident benefits incurred are charged to this fund. No other disbursements are made therefrom. Under the present plan new members up to fifty years old are eligible.

Miscellaneous Fund

Under this general heading the following funds are grouped:

- Philanthropy Fund
- Widows and Orphans Fund
- Emigrants Fund
- Education Fund (Loans to students)
- Literary Fund
- Juvenile Education Fund
- Relief Fund
- Expense Fund

Philanthropy Fund

One cent of the monthly assessment of fifteen cents for the expense fund is allocated to the Philanthropy Fund which is disbursed only through Convention action.

Widows and Orphans Fund

This fund is maintained for the relief of widows and orphans, such relief being administered by a special committee appointed for this purpose.

Each member is assessed twenty cents (20) payable in January each year for maintaining this fund.

Application for relief is made through subordinate lodges and payments of approximately \$10.00 per month are granted for a period of one year after which application must be renewed for continuance of relief payments.

Emigrants Fund

This fund is practically inoperative at present. The idea originally was to assist Lithuanian emigrants to the United States and the fund was made up by voluntary contributions from members of the Lithuanian Alliance.

Loans to Students (Education Fund)

Voluntary contributions from members serve to maintain an Education Fund from which loans are granted to worthy Lithuanian students desirous of furthering their education. Loans are granted by the Educational Committee with approval of the Executive Board. No security is required, and no interest is charged but it is understood by the student that if and when he is financially able to do so, he will repay the loan.

Literary Fund

This fund is for the purpose of stimulating interest in books of interest to Lithuanians in general and also for providing special prizes for individual efforts of benefit to the Alliance. Contributions are voluntary.

Juvenile Education Fund

A special committee administers this fund which is made up of voluntary contributions. The objective is to promote activities on behalf of the younger generation of Lithuanians.

Relief Fund

A loan from the Widows and Orphans Fund constitutes a Relief Fund for unemployed members who are granted loans through subordinate lodges.

The member signs a note which in turn is endorsed and guaranteed by his lodge.

Such loans are deductible from any sick benefits which accrue to the borrower, are repayable before payment of death benefits and in case of lapses are covered by members reserves.

These loans are used only for payment of dues and are issued to cover no more than two years dues or assessments. No interest is charged.

Expense Fund

Each member of death benefit classes is assessed fifteen cents (15c) per month. This is credited to the Expense Fund and apportioned as follows: seven cents for expenses, seven cents for the official publication and one cent for the Philanthropy Fund.

(To be continued)

Zinios iš Lietuvos

Dzukijos kooperacijos šventė Alytų

Liepos 9 d. Alytų įvyko Dzukijos kooperacijos šventė, kurioje dalyvavo daug tukstančių susirinkusių iš Dzukijos plačių aplinkinių ukinių, darbininkų ir karių. Šventėje apsilankė švietimo ministeris dr. L. Bistras. Pati šventė prasidėjo ulonų pulko aikštėje iškilmingomis pamaldomis, kur su savo vėliavomis buvo išsikiavę gausūs ukinių, kooperatyvų narių, kooperacijos darbuotojų, jaunųjų ukininkų ratelių, jaunųjų ukininkaičių, tautiška drabužiais pasipuosusių, buriai. Švietimo ministeris savo kalboje pabrėžė, kad dėdamiesi kooperatyvus gyventojai parodo savo gyvenimo uždavinį: supratimą ir tautišką kultūrą aukštą. Apskritai, ministeris pabrėžė, viską didesnio ir svarbesnio galima padaryti tik visiems išvien, vieningai, sutartinai dirbant. Iškilmingai buvo baigta rezoliucija, kurioje Dzukijos kooperacijos šventės dalyviai, atstovaujantieji visą Dzukijos aktinę ukininkiją, darbininkiją ir švietimo, sveikimo vieningo darbo vyriausybę, nusistatę visą gyvas krašto jėgas jungti nepriklausomybei išlaikyti ir garbingą Lietuvos kariuomenę, kuri tą nepriklausomybę iškovojo ir visą laiką budi jos sargyboje. Rezoliucijoje vyriausybė prašoma atsižvelgti į tai, kad Dzukijos kraštas del savo blogų žemių ekonomikos yra labiau atsilikęs už kitas Lietuvos vietas ir todėl daugiau paremti Dzukijos pieno ūkį ir kitas žemės ūkio šakas, bei daugiau steigti Dzukijoje įmonių, duodančių šio krašto žmonių prieaugliui darbo. Dzukai per švietimo ministerį paaugusių vietos šauliams 40 Alytaus žemės ūkio draugijų, ir tarnautojų aukomis nupirktus šautuvus. Parado eisenose pro svečių tribūną buvo padeonstruota visa Dzukijos kooperacijos jėga. Vieni po kitų pro tribūną ėjo gražiai išsikiavę pulkai vyrų, moterų ir vaikų, nešini ir vežini įvairiais žemės ūkio padargais, kooperacijos plakatais, šukiais ir diagramomis. Ypatingai akį džiugino labai gausūs lietuvių dukių tautiški drabužiai. Šienapjūtės, pabaigtuvių vaidinimas, darnūs masiniai šokiai, dukų liaudies dainos ir kt. (E.)

Žemaičių pento atidarymas

Liepos 9 d. buvo nepaprastai šventė arčiau Žemaičių pento gyvenantiems. Tai dieną įvyko iškilmingas pento atidarymas, prasidėjęs obelisko-paminklo atidengimu prie Kauno miesto ir baigiant Rietavo miestu. Iškilminge dalyvavo Respublikos prezidentas Antanas Smetona, dauguma ministrų, Susisiekimo Ministerijos visų žinybų direktoriai, apie 200 kitų kviestųjų svečių. Tai buvo tikra džiaugsmo kelionė. Už pento pravedimą dėkingi gyventojai buvo pristatę labai daug vainikais apipintų ir tautinėmis vėliavomis papuoštų garbės vartų. Miestelių ir kaimų gyventojai paplėtė prie savo vartų pasitiko Respublikos prezidentą ir vyriausybę: su duona ir druska, su vėliavomis, išsikiavusiomis šaulių garbės kuopomis, o kas turėjo ir chorais bei orkestrais, kiekvienoje su tikimo vietoje gyvenantys priėsdavo tiek daug gėlių, kad jomis nubėrėdavo ilgus žemaičių pento tarpus. Visur gražiais tautiška drabužiais pasipuosius žemaitės apdovanojo gausius svečius gėlių

puokštėmis. Visuomenės atstovų padėkos žodžiai ir karštos prakalbos svečius pasitinkant sudarė nesibaigiančią iškilmių džiaugsmo nuotaką. Raseiniuose įvyko didžiosios atidarymo iškilmės pamaldomis po atviru dangumi, kurias atlaikė pats arkivyskupas metropolitas Skvireckas. Čia susirinkusiai apie 8,000 žmonių miniai Respublikos prezidentas ir susisiekimo ministeris pasakė ilgesnes kalbas. Raseinių miestas svečiams surengė vaišes, kurių metu gausūs kalbėtojai reikė padėkų vyriausybei, kad išvedusi plentą ir jį miestą sujungė su visa Lietuva. Kelionė baigta Rietave, kur buvo suruoštas taip pat nepaprastai iškilmingas sutikimas miesto aikštėje. (E.)

Tėvynės Sąjungos steigėjai pasiskirstė pareigomis

Tėvynės Sąjungos steigėjų tūrelis, į kurį įėjo A. Ašmantas, J. Šimkus, K. Binkis, P. Pašarkis, O. Beleckienė, Ant. Miškinis, J. Papeckys, P. Slavėnas, Ed. Zabarauškas, V. Čižūnas, A. Juška, J. Paleckis, išrinko prezidentą, kurio nariai pasiskirstė pareigomis. Valstybės Teatro direktorius Dr. A. Juška — pirmininkas, Dr. P. Slavėnas — I vice pirmininkas, Valstybės Radiofonijos direktorius Ed. Zabarauškas — II vice pirmininkas ir nariai — žurnalistas J. Paleckis, rašytojas Binkis ir J. Papeckys.

Tėvynės Sąjungos skyrių organizavimo darbas jau užsiėmė. Skyrių gali sudaryti dvyliką arba daugiau narių, norinčių įstoti į sąjungą. Skyriaus steigimą tvirtina Sąjungos Centro valdyba. Skyriai gali būti steigiami sritiniais, profesiniais ar kitokiais centro valdybos nustatytais pagrindais.

Skyriaus narių susirinkimas renka skyriaus valdybą, revizijos komisiją ir reikalauja atstovų į sąjungos suvažiavimus. Skyriaus valdyba ir revizijos komisija renkamos slapto arba pusiau slapto balsavimu vieneriems metams. Tėvynės Sąjungos liečiami klausimams studijuoti ir kitiems specialiniams uždaviniais vykdyti ir jiems reikalingoms lėšoms sudaryti steigiami tam tikri institutai, fondai, sekcijos. Be to, sąjunga siekdama savo užsibrėžto tikslo rengia kursus, paskaitas, iškilmes, pramogas, ekskursijas; steigia bibliotekas, skaityklas, kultūros namus, liaudies universitetus; laiko teatrų, chorų, orkestrų; leidžia knygas, laikraščius ir kitus spausdinius; remia mokslą, meno ir kitų kultūros sričių kūrėjų, atitinkančią Sąjungos tikslus; kelia visuomenės kultūrinimo ir dorinio sąjūdžio; kuria fondus atskiriems uždaviniais vykdyti, šelpia einantį mokslus jaunimą; turi ryšius su artimomis lietuvių organizacijomis užsienyje ir derina darbą su jomis: rūpinasi Lietuvos pakraščiu bei pajūrio reikalais. Sąjunga yra teisinis asmuo.

Vyriausias sprendžiamasis Sąjungos organas yra visuotinis sąjungos suvažiavimas, kuriame dalyvauja sprendžiamuoju balsu centro valdybos nustatyta tvarka išrinkti sąjungos skyrių, institutų, fondų ir sekcijų atstovai ir suvažiavimu rinktų organų nariai. Visuotiniai suvažiavimai esti paprasti, arba metiniai, ir nepaprasti.

Vyriausias vykdomasis sąjungos organas yra centro valdyba. Centro valdybos nariai renkami visuotinio suvažiavimo

žiaivimo slapto balsavimu trejiems metams.

I centro valdybą visuotinio suvažiavimo nutarimu gali įeiti sprendžiamu balsu sąjungos artimų arba — filialinių organizacijų atstovai. Centro valdybos prezidiumas taria ir vykdo einamuosius sąjungos reikalus.

Steigiant Tėvynės Sąjungą, kol nėra išrinkta centro valdyba, visus įstatuose centro valdybai paskirtas funkcijas atlieka 12 steigėjų komitetas.

Visuotinis sąjungos suvažiavimas numatomas susaukti spalio mėnesio antroje pusėje. E.

Del lietuvių turto Klaipėdoje

Prijungus Klaipėdos kraštą prie Vokietijos, Klaipėdos krašte likusi daugelio Lietuvos piliečių turtas: prekybos ir pramonės įmonės, namai, ūkiai, indėliai bankuose, šiaip įvairūs piniginiai reikalavimai. To turto likimas yra vienas svarbiausiųjų Lietuvos vyriausybės rūpesčių. Per ekonomines derybas su Vokietija, įvykusias gegužės mėnesį Berlyne, buvo susitarta Lietuvos piliečių ir juridinių asmenų turto padėties Klaipėdos krašte sutvarkymo klausimu. Iš Vokietijos vyriausybės pusės buvo pasižadėta leisti Lietuvos piliečiams pagal jų nužiūrą arba toliau laisvai tęsti jų įmonių veikimą Klaipėdos krašte arba jas parduoti ar likviduoti. Taip pat pagal šį susitarimą Lietuvos piliečiai gali laisvai arba patys arba per įgaliotinius toliau savo turto Klaipėdos krašte valdyti, arba jį perduoti. Lietuvos piliečių Klaipėdos krašte palikto turto likvidacijai prižiūrėti ir ją rūpintis, įvairiems del turto likvidacijos arba del turto valdymo Klaipėdos krašte kilusiems nesklaidumams pašalinti Ministerių Taryba sudarė Klaipėdos reikalams komisiją. Komisija yra ministerio pirmininko žinioje. (E.)

Faneros fabrikas

Petrikas su bendrove įteikė Prekybos ir Pramonės Departamentui prašymą leisti statyti Lietuvoje didelį faneros fabriką, kuris jau pirmaisiais metais galėtų aprūpinti visą Lietuvos rinką, o vėliau gaminti ir eksportui. (E.)

Lietuvos-Vokietijos sutartis

Derybos tarp Lietuvos ir Vokietijos del laisvos zonos Klaipėdos uoste liepos 4 d. Berlyne pasirašytas susitarimas del lietuvių darbininkų darbo ir buvimo laisvajame Klaipėdos uoste, del asmenų lūdimų, pinigų klausimo, muitinių nuostatų ir tt. Del kai kurių juridinių klausimų, muitinės reikalais derybos bus netrukus pradėtos. (E.)

Šaulių ženklai

Nustatyti ir paskelbti šaulių moterų pareigos ženklai. Jie yra trijų rūšių ir trijų spalvų — auksinės, sidabrinės ir bronzinės ir pritaikyti visoms pareigūnėms. Ženklai nešojami uniforminės suknelės apikaklės kampuose. Be to, nustatyti stažo ženklai šaulėms moterims išbuvusioms šaulių Sąjungoje 5, 10, 20 ir 25 metus. (E.)

Sugrįžo "Prezidentas Smetona"

Į Šventosios uostą įplaukė gryžęs iš remonto Liepojoje musų karo laivas "Prezidentas Smetona" ir iš Klaipėdos atplaukė didžioji šaulių jachta "Šaulys". (E.)

Steigs trečią cukraus fabriką

Paskutiniais metais cukraus suvartojimas Lietuvoje kasmet kilo po 14—15 proc. ir praėjusiais metais pasiekė 309,000 maišų, arba 30,900 tonų. Lyginant su 1935—36 m. cukraus suvartojimas yra pakilęs apie 50 proc. Geriausiais prieškriziniais metais cukraus suvartojimas Lietuvoje siekė 27,000 tonų. Praėjusiais metais kiekvienam Lietuvos gyventojui teko jau po 12 kg. cukraus. Svarstomas klausimas steigti Lietuvoje ir trečią cukraus fabriką. (E.)

Nauja bendrovė

Lietuviai manufaktūros prekybininkai Kaune įsteigė acinę bendrovę "Audeklą" — manufaktūros urmo prekybą. (E.)

Peržiurima lietuvių lenkų sutartis

Kaune prasidėjo lietuvių lenkų komisijų posėdžiai prekybos sutarčiai peržiūrėti. Lietuvos Lenkijos prekybos sutarty yra numatyta, kad maždaug po pusės metų nuo sutarties sudarymo tokia komisija turi susirinkti. Per pirminius tris mėnesius po sutarties pasirašymo Lietuvos ir Lenkijos prekių apyvarta siekė iš vienos ir kitos pusės tik tai po 300,000 lt. (E.)

Pargabens Biliuno kuną

Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba nutarė dėti pastangas, kad rašytojo Jono Biliuno palaikai, kurie randasi palaidoti Zakopanėje, Lenkijoje, būtų pargabenti į Lietuvą šiemet pirmojo rugsėjo mėnesio pusėje. Rašytojo kunas bus palaidotas jo gimtinėje Anykščiuose. Anykštėnai jau yra surinkę gražių aukų ant jo kapo paminklui statyti. (E.)

Linių eksportas

Per pirmuosius penkis mėnesius šiemet linių pluošto ir pakulų išvežta į užsienius 13,500 tonų ir už juos gauta 19,4 mil. litų. Pernai per tą laiką linių pluošto ir pakulų buvo išvežta už 15 mil. lt. Už parduotų linių vieną kilogramą šiemet gauta 1,44 lt., pernai — 1,43 lt. (E.)

Bendra padėtis Lietuvoje

Bendra padėtis Lietuvoje gana įtempta. Laikraščiai ir radio iš pasaulio politinio bangavimo kasdien smulkiuosis žinias žines pranešinėja. O tos žinios, kurios eina iš ginklų barškimo, neduoda ramybės piliečiams nė dieną nė naktį, nes karas, rodos, prie pat nosies stovi. Karo pragarai žiaidai dar iš senesniųjų žmonių galvų dar išsigeravę, tad kiekvienas pasaulinis ginklų barkstėjimas skaudžiai veikia ramią lietuvių vaizduotę. Dabar atėjus lėpos mėnesiui (didžiojo karo pradžios mėnesiui), daug kas sielojasi, kas bus rytoj, poryt, užryt ir tt. Hitleris rengiasi pagrobti Dancigą. Gal pasilieti kraujas. Visa tai bus arti Lietuvos. Ir kas iš to išeis, — vienas Perkunas težino. Taip ir leidžiame dienas lyg įkaitusiais akmenimis vaikščiodami. K.

MUSŲ PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI

MUSŲ ADVOKATAI
Adv. F. J. Bagočius, "Kelvio" Name, 255 W. Broadway, So. Boston, Mass. Valandos kasdien: 9 iki 7.
Adv. John B. Borden, 2201 W. Cermak Road, Chicago, Ill. Kasdien 9 iki 5. Vakara: 6 iki 8. Telefonas: Canal 1175.
Adv. K. P. Gugis, Chicago, Ill. Kamb.: 1431-1434. Namuose: 3323 So. Halsted St. Ofisai: 127 No. Dearborn St. Vakara: 6 iki 8:30.
Adv. C. Voketaitis, 50 Court Street, Brooklyn, N. Y. Tel.: TRiangle 5-3622. Tel.: EVergreen 8-7179.

MUSŲ GYDYTOJAI

Dr. G. J. Tarulis, Osteopatas Gydytojas, 7912 So. Halsted Street, Chicago, Ill. Valandos: 10—5 ir 7—9.

MUSŲ GRABORIAI

Tel. Stagg 2-0783 Notary Public
JOSEPH LEVANDA (Levandauskas) UNDERTAKER
337 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

MUSŲ BIZNIERIAI

A. J. KUPSTIS S.L.A. N A R Y S
Tel. So. Boston 9423
322 W. Broadway, South Boston, Mass.

TURIZMO IR APDRAUDOS BIURAS

A. S. TRECIOKAS
314 Walnut Street, Newark, N. J.
Telefonai: Market 2-4867 arba Bigelow 2-1093.

Benedict J. Schegaus Real Estate & Insurance Mortgage Loans
195 Grand St., Brooklyn, N. Y. Tel.: EVergreen 7-1241.

Augimas pramonės

Centralinio Statistikos Biuro žiniomis pramonė ir Klaipėdos krašto netekus paskutiniiais metais Lietuvoje yra gerokai paaugusi. Vien stambesniųjų pramonės įmonių, tokių, kuriose dirba nemažiau kaip 20 asmenų, š. m. balandžio 30 d. Lietuvoje, be Klaipėdos krašto, buvo jau 260 su viso jose dirbančiais 22,233 asmenimis, kurių tarpe 19,319 buvo samdytų darbininkų. Tai rodo, kad per vienus paskutinius metus D. Lietuvoje atsirado 22 naujos pramonės įmonės su 2,169 naujais pramonės dirbančiais asmenimis. Tai drauge ženklas, kad, jei ir toliau pat pas mus pramonė augtų, netrukus Didžiojoje Lietuvoje turėsime ir tai, ką turėjome Klaipėdos krašte. Praėjusiais metais su Klaipėdos kraštu turėjome 299 stambesnes įmones su 28,774 asmenimis. Visa šio meto stambesniųjų Lietuvos pramonės skirstoma taip: įmonių su 20—49 asmenimis yra 152 su 4,548 dirbančiais asmenimis, įmonių su 50 ir daugiau asmenų yra 108 su 17,685 dirbančiais asmenimis. Kaune visų šių stambiųjų įmonių yra 123 su 12,657 asmenimis. Vadinas Kauno mieste šiuo metu yra daugiau kaip pusė visos šio meto stambesniosios Lietuvoje pramonės. Po Kauno pirmoje vietoje yra šiauliai su 4 įmonėmis ir 3,468 asmenimis, toliau: Panevėžys su 16 tokių įmonių ir 1,179 asmenimis ir tt. (E.)

Bendra padėtis Lietuvoje

Bendra padėtis Lietuvoje gana įtempta. Laikraščiai ir radio iš pasaulio politinio bangavimo kasdien smulkiuosis žinias žines pranešinėja. O tos žinios, kurios eina iš ginklų barškimo, neduoda ramybės piliečiams nė dieną nė naktį, nes karas, rodos, prie pat nosies stovi. Karo pragarai žiaidai dar iš senesniųjų žmonių galvų dar išsigeravę, tad kiekvienas pasaulinis ginklų barkstėjimas skaudžiai veikia ramią lietuvių vaizduotę. Dabar atėjus lėpos mėnesiui (didžiojo karo pradžios mėnesiui), daug kas sielojasi, kas bus rytoj, poryt, užryt ir tt. Hitleris rengiasi pagrobti Dancigą. Gal pasilieti kraujas. Visa tai bus arti Lietuvos. Ir kas iš to išeis, — vienas Perkunas težino. Taip ir leidžiame dienas lyg įkaitusiais akmenimis vaikščiodami. K.

MUSŲ PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI

MUSŲ ADVOKATAI
Adv. F. J. Bagočius, "Kelvio" Name, 255 W. Broadway, So. Boston, Mass. Valandos kasdien: 9 iki 7.
Adv. John B. Borden, 2201 W. Cermak Road, Chicago, Ill. Kasdien 9 iki 5. Vakara: 6 iki 8. Telefonas: Canal 1175.
Adv. K. P. Gugis, Chicago, Ill. Kamb.: 1431-1434. Namuose: 3323 So. Halsted St. Ofisai: 127 No. Dearborn St. Vakara: 6 iki 8:30.
Adv. C. Voketaitis, 50 Court Street, Brooklyn, N. Y. Tel.: TRiangle 5-3622. Tel.: EVergreen 8-7179.

MUSŲ GYDYTOJAI

Dr. G. J. Tarulis, Osteopatas Gydytojas, 7912 So. Halsted Street, Chicago, Ill. Valandos: 10—5 ir 7—9.

MUSŲ GRABORIAI

Tel. Stagg 2-0783 Notary Public
JOSEPH LEVANDA (Levandauskas) UNDERTAKER
337 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

MUSŲ BIZNIERIAI

A. J. KUPSTIS S.L.A. N A R Y S
Tel. So. Boston 9423
322 W. Broadway, South Boston, Mass.

TURIZMO IR APDRAUDOS BIURAS

A. S. TRECIOKAS
314 Walnut Street, Newark, N. J.
Telefonai: Market 2-4867 arba Bigelow 2-1093.

Benedict J. Schegaus Real Estate & Insurance Mortgage Loans
195 Grand St., Brooklyn, N. Y. Tel.: EVergreen 7-1241.

Rado gintaro Strėvos upėje

Pasirodo gintaro esama ne tik pajury, bet ir kitose Lietuvos vietose. Neseniai Žiežmarių miestelio malūnininko M. Šogano pasamdyti darbininkai, gilindami Strėvos upės vagą, prie Žiežmarių miestelio, iškasė kumščio didumo, apie 200 gr. svorio, gabalą gintaro. Praėjusiais metais toje pat vietoje, gilinant upę, taip pat rasta gabalėlis gintaro apie 15 gr. svorio. Gintaras yra tamsios spalvos. (E.)

Sodinimas medelių

Medelių sodinimo vėjus šiemet davė gražių rezultatų. Vien Vilkaviškio urėdijoje vietos gyventojams parduota 30 tukst. medelių sodyboms ir kt. įsodinti. Tos pat urėdijos medelyne parduota vietos gyventojams apie 10 tukst. vaismedžių naujiems sodams užvesti bei seniems papildyti. (E.)

Pajieškojimas

Pajieškau Prano Kuzmicko, kuris paeina iš Kauno rėdybos. Jis turi ir brolį Petrą ir jiedu seniau gyveno Wilkes Barre, Pa., apilinkėje. Girdėjau, kad dabar gyvena New Britain, Conn. Jei kas apie juos žino, prašau man pranešti, aš už tai busiu jums dėkingas.
ONA LUKOSEVICIENE,
38 SIMON BLOCK,
WILKES BARRE, PA.

MAISTO konservuoti HAMS ir PICNIC-HAMS, krapuose rauginti AGURKAI
Mažiausias užsakymas — 3 dėžės
LIETUVIŠKI (caramel) SALDAINIAI (supakuota po 50 dvisvurių kartonų dėžėn)
LITHUANIAN-AMERICAN IMPORT & EXPORT CORPORATION
157 CHAMBERS STREET NEW YORK CITY
REctor 2-2786

Lietuvių Kalbos Gramatika
Pritaikyta Amerikos Lietuviams Mokyti Kalbą
SUTAIŠĖ DR. D. PILKA, Lietuvių Kalbos Mokytojas prie MASSACHUSETTS DEPARTMENT OF EDUCATION
KAINA \$1.00
DR. D. PILKA, 528 Columbus Ave., Boston, Mass.

MUSŲ PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI

MUSŲ ADVOKATAI
Adv. F. J. Bagočius, "Kelvio" Name, 255 W. Broadway, So. Boston, Mass. Valandos kasdien: 9 iki 7.
Adv. John B. Borden, 2201 W. Cermak Road, Chicago, Ill. Kasdien 9 iki 5. Vakara: 6 iki 8. Telefonas: Canal 1175.
Adv. K. P. Gugis, Chicago, Ill. Kamb.: 1431-1434. Namuose: 3323 So. Halsted St. Ofisai: 127 No. Dearborn St. Vakara: 6 iki 8:30.
Adv. C. Voketaitis, 50 Court Street, Brooklyn, N. Y. Tel.: TRiangle 5-3622. Tel.: EVergreen 8-7179.

MUSŲ GYDYTOJAI
Dr. G. J. Tarulis, Osteopatas Gydytojas, 7912 So. Halsted Street, Chicago, Ill. Valandos: 10—5 ir 7—9.

MUSŲ GRABORIAI
Tel. Stagg 2-0783 Notary Public
JOSEPH LEVANDA (Levandauskas) UNDERTAKER
337 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

MUSŲ BIZNIERIAI

A. J. KUPSTIS S.L.A. N A R Y S
Tel. So. Boston 9423
322 W. Broadway, South Boston, Mass.

TURIZMO IR APDRAUDOS BIURAS
A. S. TRECIOKAS
314 Walnut Street, Newark, N. J.
Telefonai: Market 2-4867 arba Bigelow 2-1093.

Benedict J. Schegaus Real Estate & Insurance Mortgage Loans
195 Grand St., Brooklyn, N. Y. Tel.: EVergreen 7-1241.

John Naghten & Co. Established 1863 Insurance
1905 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Keliaukite Vikingų Laivais I LIETUVĄ

Per Gothenburgą, Švediją

Laivų išplaukimai iš New Yorko
M. S. KUNGSOLM — rugpjūtio 13
S. S. DROTNINGHOLM, rugp. 29
M. S. GRIPSHOLM — rugpj. 8

Tamstos kelionėi niekas nepatartina geriau prisirengti, kaip Tamstos vietinis laivokorėjų agentas, arba

SWEDISH AMERICAN LINE
4 West 51-st St., New York, N. Y.

Reumatizmas Sausgėlė

Nesikankykite savęs skausmais, Reumatizmu, Sausgėle, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimo, nes skaudėjimai ant patalo paguldo.

CAPSICO COMPOUND motis lengvai pašalina viršmėnėtas ligas; numa šlaidina daugybę žmonių skaudėjančias sąveikas pasveikę. Kaina 50c., per paštą 55c. ar dvi už \$1.05.

Knyga: "SALINIS SVEIKATOS" augalais gydymas, kaina 50c. centų.

Dukart tvirtesnė 75c.
Justin Kulis
3239 South Halsted Street, CHICAGO, ILLINOIS.